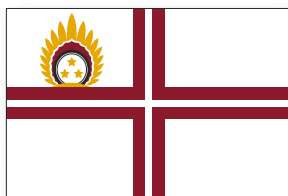

AIZSARDZĪBAS MINISTRA

ZIŅOJUMS SAEIMAI

PAR VALSTS AIZSARDZĪBAS POLITIKU
UN NACIONĀLO BRUŅOTO SPĒKU
ATTĪSTĪBU 2006. GADĀ

AIZSARDZĪBAS MINISTRA

ZIŅOJUMS SAEIMAI

PAR VALSTS AIZSARDZĪBAS POLITIKU
UN NACIONĀLO BRUŅOTO SPĒKU
ATTĪSTĪBU 2006. GADĀ

Latvijas Republikas Aizsardzības ministrija
K. Valdemāra iela 10/12,
Rīga, LV-1473, Latvija
www.mod.gov.lv

Valsts aģentūra «Tēvijas sargs»
K. Valdemāra iela 10/12,
Rīga, LV-1473, Latvija
www.sargs.lv

Mākslinieks *Arnīs Rožkalns*

Foto: *Einārs Binders, Anda Kukemilka,
Jānis Pipars, Māris Zemgalietis*

Iespiests — valsts aģentūrā «Latvijas
ģeotelpiskās informācijas aģentūra»

SATURS

Aizsardzības ministra ievads	5
1. nodaļa. Latvijas aizsardzības politikas pamatprincipi	7
2. nodaļa. Aizsardzības attīstības plānošana	9
Militāro spēju attīstība	9
Profesionālu bruņoto spēku izveide	12
Dalība starptautiskajās operācijās	12
Kartogrāfija un ģeotelpiskā informācija	14
3. nodaļa. Starptautiskā sadarbība	15
Divpusējā sadarbība	15
Baltijas valstu militārā sadarbība	20
4. nodaļa. Nacionālie bruņotie spēki	22
NBS spēku veidi, pavēlniecības un atsevišķās vienības	22
NBS personālpolitika	42
5. nodaļa. Aizsardzības sistēmas budžets	43
Valsts aizsardzības budžets 2006. gadam	43
Finanšu līdzekļu izlietojuma kontrole	46
6. nodaļa. Infrastruktūra, bruņojums un ekipējums	47
7. nodaļa. Vides aizsardzība	50
8. nodaļa. Saikne ar sabiedrību	53

Augsti godātā 8. Saeima!

Piedāvāju jums un Latvijas iedzīvotājiem iepazīties ar ceturto «Aizsardzības ministra ziņojumu Saeimai par valsts aizsardzības politiku un Nacionālo bruņoto spēku attīstību».

Vēlos uzsvērt, ka mūsu valsts aizsardzība nav tikai aizsardzības sistēmas darbinieku, bet visas sabiedrības atbildība, tāpēc Latvijas aizsardzības politikas īstenošanā nozīmīgs ir ikviena sabiedrības locekļa atbalsts un līdzdalība. Nenoliedzami, sabiedrības izpratni nodrošina daudzpusīgas un objektīvas informācijas sniegšana. Šajā ziņojumā piedāvāju jums iepazīties ar Latvijas aizsardzības politikas pamatprincipiem, attīstības plānošanas pamatvirzieniem un prioritātēm 2006. gadā un vidējā termiņā.

Latvijas aizsardzības politikas veidošanas pamatā ir valsts pašaizsardzības potenciāla un spēju paaugstināšana, kā arī bruņoto spēku savietojamības nodrošināšana ar Ziemeļatlantijas līguma organizāciju (NATO) un līdzdarbība tajā. Jāatzīmē, ka aizsardzības politikas īstenošana ir atbildīgs, mērķtiecīgs un neatlaidīgs darbs, kurā ik dienu tiek ieguldīti ievērojami cilvēku un laika resursi, tāpēc izdevums sniedz ieskatu galvenajos mūsu kopīgā veikuma rezultātos, bet izvērstāka informācija par aizsardzības sistēmu iegūstama Aizsardzības ministrijas interneta mājaslapā www.mod.gov.lv.

2006. gads ministrijai ir īpašs gads — tās pastāvēšanas 15. gadadiena. Vērtējot Aizsardzības ministrijas darbību kopš tās izveides 1991. gada nogalē, jāsecina, ka šis laiks ir bijis nepārtrauktas un veiksmīgas izaugsmes gadi. Ministrija un bruņotie spēki ir kļuvuši par stabilām valsts struktūrām un pierādījuši sabiedrībai, ka spēj profesionāli un sekmīgi nodrošināt vienu no galvenajiem valsts pastāvēšanas nosacījumiem — valsts aizsardzību. Turklāt mūsu darbs ir apliecinājis, ka spējam garantēt ne vien Latvijas aizsardzību, bet arī sekmīgi darboties NATO kolektīvās aizsardzības sistēmā, kas sniedz mūsu valstij tās pastāvēšanas vēsturē vēl nebijušas drošības garantijas.

Esmu gandarīts, ka mūsu valsts aizsardzības jomā ir guvusi ievēribas cienīgu starptautisko atzinību — ir pieņemts lēmums šogad NATO valstu un valdību vadītāju sanāksmi rīkot Rīgā. Pašlaik notiek intensīvs darbs, lai šā gada novembrī sekmīgi varētu norisināties šis nozīmīgais notikums, kas piesaistīs Latvijai plašu starptautisko uzmanību.

Izsaku pateicību Aizsardzības ministrijas un tās padotības iestāžu darbiniekiem, bruņoto spēku karavīriem un mūsu sadarbības partneriem par apzinīgi paveikto darbu un esmu pārliecināts par turpmākajām sekmēm mūsu kopējo mērķu sasniegšanā!

Atis Slakteris,
aizsardzības ministrs,
«Tautas partija»

2006. gada jūlijā

TEVZEMEĪ
UN
BRIVIBAI

1. nodaļa

LATVIJAS AIZSARDZĪBAS POLITIKAS PAMATPRINCIPI

Latvijas aizsardzības pamatuzdevums arī pēc iekļaušanās Eiropas Savienībā (ES) un Ziemeļatlantijas līguma organizācijā (NATO) paliek nemainīgs — nodrošināt valsts neatkarību, drošību un aizsardzību. Dalība šajās organizācijās, kolektīvās aizsardzības garantijas un sabiedroto valstu atbalsts veido stabilu pamatu Latvijas drošības un aizsardzības nostiprināšanai. Tomēr tas nenozīmē, ka savas valsts drošības un aizsardzības stiprināšanā varam apstāties pie sasniegtā.

Lai NATO arī ilgākā laika posmā saglabātos kā efektīvākā kolektīvās aizsardzības organizācija pasaulē, Latvija kopā ar citām sabiedrotajām valstīm aktīvi iesaistās alianses militāro spēju nostiprināšanā. Vienlaikus mūsu valsts līdzdarbojas ES drošības un aizsardzības politikas attīstībā, jo pēdējo desmit gadu pieredze starptautisko krīžu risināšanā liecina, ka efektīvai konfliktu risināšanai ir nepieciešama saskaņota abu organizāciju darbība. Tāpēc līdzīgi kā citas valstis Latvija pievērš īpašu uzmanību Nacionālo bruņoto spēku vienību modernizācijai. Šo vienību attīstība tiek plānota tā, lai paralēli nacionālo uzdevumu veikšanai tās būtu pietiekami mobilas un īsā laika posmā spējīgas ierasties un darboties NATO, ES vai citas starptautiskas organizācijas vadītās starptautiskās militārās operācijas rajonā.

Atbilstoši valsts aizsardzības koncepcijā noteiktajam Aizsardzības ministrija jau no 2003. gada isteno pāreju no obligātā militārā dienesta (OMD) uz profesionālo militāro dienestu (PMD). Šis process noslēgsies 2006. gada beigās. Pāreja uz PMD uzlabos

Latvijas NBS operatīvās spējas un kaujas gatavību, tai skaitā NATO un ES uzdevumu veikšanai starptautisko operāciju rajonos.

Atsakoties no OMD un iekļaujoties NATO kolektīvās aizsardzības sistēmā, nemainīgi svarīga ir sabiedrības un bruņoto spēku cieša sadarbība. Šeit īpaša loma ir brīvprātīgajam militarizētajam sabiedrības paš aizsardzības formējumam — Zemessardzei. Tāpat kā līdz šim, arī turpmāk Zemessardze būs būtisks atbalsts profesionālajiem NBS un pildīs svarīgus uzdevumus valsts teritorijas aizsardzībā, krīzes situācijās un dabas katastrofu seku likvidēšanā, kā arī NATO un ES uzdevumu izpildē,

Latvijas aizsardzības ministrs Atis Slakteris un Dānijas aizsardzības ministrs Søren Gade atklāj Dānijas konsultantu un apmācības grupas biroju Nacionālajā aizsardzības akadēmijā. 2006. gada jūnijs.

Starptautiskās mācības "Summer Shield 2006". 2006. gada jūnijs.

piemēram, veicot specializāciju kaujas atbalsta un kaujas nodrošinājuma jomā un nodrošinot gatavību dalībai starptautiskajās operācijās.

Vairāk nekā 10 gadu laikā Latvija, Lietuva un Igaunija ir attīstījušas vērā ņemamus trīspusējus militārās sadarbības projektus, kuri šodien palīdz īstenot gan NATO gaisa telpas patrulēšanas operāciju trīs valstu gaisa telpā, gan sagatavot pretmīnu cīņas kuģus dalībai NATO Ātrās reaģēšanas spēkos, gan arī sagatavot profesionālu personālu alianses uzdevumu veikšanai. Šī sadarbība arī turpmāk paliek kā viens no Latvijas aizsardzības politikas

stūrakmeņiem. Tajā iegūtā pieredze būs arī stingrs pamats ciešākai Baltijas un Eiropas ziemeļvalstu sadarbībai militārajā jomā.

Latvijas uzkrātā pieredze aizsardzības un drošības sektora reformu īstenošanā ir radījusi labvēlīgu augsni ciešai sadarbībai ar Dienvidkaukāza un Dienvidaustrumeiropas reģiona valstīm, ar Ukrainu, Moldovu un citām valstīm, kuras ir ieinteresētas ciešāku attiecību veidošanā ar ES un NATO. Šī sadarbība līdzīgi kā 2004. un 2005. gadā arī turpmāk saglabāsies kā viena no Latvijas aizsardzības politikas neatņemamām sastāvdaļām.

2. nodaļa

AIZSARDZĪBAS ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANA

Saskaņā ar 2003. gada valsts aizsardzības koncepciju 2005. gadā galvenā uzmanība tika veltīta aizsardzības sistēmas modernizācijai. Aizsardzības attīstības plānošanā tas nozīmēja divus galvenos stratēģiskās rīcības virzienus:

- sagatavot vadlinijas un attīstības plānus to prioritāro NBS militāro spēju sasniegšanai, kas nākamo četru gadu laikā būtu nepieciešamas gan nacionālo, gan NATO un Eiropas Savienības uzdevumu izpildei,
- sagatavot vadlinijas un attīstības plānus veiksmīgai NBS pārejai no obligātā militārā dienesta uz profesionālo militāro dienestu.

2. 1. MILITĀRO SPĒJU ATTĪSTĪBA

Attīstības virzienu un prioritāšu definēšana

Latvijas bruņoto spēku attīstības virzienus un uzdevumus nosaka Saeimas un Ministru kabineta apstiprinātās koncepcijas un attīstības plāni. 2005. gadā valdība turpināja NBS vidēja termiņa attīstības prioritāšu noteikšanu, un 2005. gada 8. jūnijā apstiprināja NBS vidējā termiņa attīstības plānu 2005.–2008. gadam. Tajā noteikti attīstības mērķi, kuri NBS jāsasniedz gan nacionālo, gan NATO un ES aizsardzības uzdevumu izpildei.

Paredzēts, ka līdz 2008. gada beigām atbilstoši valsts aizsardzībai prognozētajiem finanšu līdzekļiem NBS būs:

1. Attīstītas spējas, lai piedalītos starptautiskajās militārajās operācijās ar šādām vienībām:
 - bataljona kaujas grupa ar kaujas atbalsta un kaujas

nodrošinājuma vienībām (no 31. 12. 2006. ar kaujas gatavību 180 dienas),

- militārās policijas vads (no 31. 12. 2005. ar kaujas gatavību 30 dienas),
- nesprāgušās munīcijas neitralizēšanas vads (no 31. 12. 2005. ar kaujas gatavību 30 dienas),
- viens pretminu cīņas kuģis (no 31. 12. 2006.),
- civilmilitārās sadarbības (CIMIC) speciālisti (no 31. 12. 2006.),
- pārvietošanās kontroles vienība (no 31. 12. 2006. ar kaujas gatavību 180 dienas);

LR Zemessardzes rota KFOR starptautiskajā operācijā Kosovā. 2005. gada novembris.

*NBS Sauszemes spēku 2. kājnieku
bataljona karavīri starptautiskajā
operācijā Irākā.
2005. gada oktobris.*

2. Ieviesta jauna spēku struktūra. Lai samazinātu štāba personāla skaitu un uzlabotu plānošanas sistēmu, NBS apvienotais štābs būs pārņēmis Sauszemes spēku, Jūras spēku un Gaisa spēku štābu operatīvās plānošanas funkcijas. Būs izveidota arī Sakaru un informācijas sistēmu pavēlniecība;
3. Pabeigta pāreja uz profesionālo militāro dienestu;
4. Uzsākti un/vai pabeigti vairāki nozīmīgi modernizācijas un infrastruktūras investīciju projekti — pretmīnu cīņas kuģu iegāde, Lielvārdes bāzes attīstība, krasta apsardzes kuģu būve Latvijā, NBS sakaru sistēmas attīstība, NBS vienību nodrošināšana ar NATO standartiem atbilstošiem strēlnieku ieročiem, Apvienotā operāciju centra izbūve, Jūras novērošanas sistēmas attīstība u. c.

Kolektīvās aizsardzības spēju attīstība

2005.–2008. gada plāns noteic, ka vairākām NATO un ES operācijām deleģējamām vienībām jau līdz 2006. gada beigām ar atšķirīgu gatavības pakāpi ir jābūt gatavām šo organizāciju uzdevumu izpildei. Tāpēc jau 2005. gadā notika pastiprināta šo vienību sagatavošana.

Viens no svarīgākajiem uzdevumiem bija NATO operācijām paredzētās bataljona kaujas grupas sagatavošana, kurai līdz 2006. gada beigām bija jāsasniedz 180 dienu gatavības līmenis. 2005. gada novembrī bataljona štābs sekmīgi pabeidza NATO apstiprinājuma mācības, kas apliecina tā spējas veiksmīgi plānot un vadīt operācijas atbilstoši NATO standartiem.

Pastiprināti tika attīstītas, apmācītas un ekipētas arī Nesprāgušās municijas neitralizēšanas (NMN) vienība un Militārās policijas (MP) vienība, kuras būs pirmais Latvijas ieguldījums NATO Ātrās reaģēšanas spēku (NĀRS) izveidē. Paredzēts, ka sešu mēnešu dienestu NĀRS NMM veiks no 2006. gada vidus, savukārt MP — no 2007. gada janvāra. 2005. gadā parakstīts līgums par pretmīnu cīņas kuģu iegādi, kas dos iespēju modernizēt Jūras spēku novecojušo floti (iepriekšējie kuģi tika iegūti galvenokārt dāvinājumu ceļā) un līdz nākamā gada beigām sagatavot vienu pretmīnu cīņas kuģi dalībai NATO Ātrās reaģēšanas spēkos.

Istenojot 2004. gada rudenī ES valstu vadītāju pieņemto lēmumu, 2005. gadā tika sākta arī daudznacionālās ES Ātrās reaģēšanas spēku Kaujas grupas attīstības plānošana. Paredzēts, ka Polijas vadītā Latvijai, Lietuvas, Slovērijai un Vācijas kopīgi veidotā Kaujas grupa (apmēram 1500 cilvēki) būs izveidota līdz 2010. gada sākumam. Lai novērstu nelietderīgu resursu izlietošanu, līdzīgi kā citas NATO valstis, Latvija plāno ES Ātrās reaģēšanas spēkiem piedāvāt

tās militārās vienības, kas jau tiek gatavotas NATO ātrās reaģēšanas uzdevumu veikšanai.

2005. gadā Latvijas, Lietuvas un Igaunijas gaisa telpā tika turpināta NATO kolektīvi īstenotā gaisa telpas patrulēšanas operācija, ko uz rotācijas pamata veica mūsu sabiedrotās valstis. Tā kā ne Latvijai, ne arī pārējām Baltijas valstīm pēc to neatkarības atjaunošanas nav bijusi sava kaujas lidmašīnu flote, tad 2005. gadā visas trīs valstis veica apjomīgu darbu, lai attīstītu šādai operācijai nepieciešamo infrastruktūru un gaisa telpas kontroles un aizsardzības sistēmu. Plānots, ka nākotnē mūsu sabiedrotajām valstīm vajadzēs atbalstīt operāciju tikai ar patruļlidmašīnām, to pilotiem un tehnisko personālu, bet infrastruktūras uzturēšanu un sakaru nodrošināšanu veiks pašas Baltijas valstis.

Šī mērķa nodrošināšanai Baltijas valstis kopīgi iegādājās gaisa telpas kaujas vadības vienības aprīkojumu un uzsāka personāla apmācību. Līdz šim minēto vienību ar kvalificētu personālu nodrošināja citas NATO valstis. Veikti arī sagatavošanas darbi, lai 2006. gadā uzsāktu Latvijas Gaisa spēku gaisa operāciju centra būvniecību Lielvārdes militārās bāzes teritorijā. Tika turpināta arī Lielvārdes militārās bāzes izveide, kuru nākotnē varētu izmantot NATO gaisa telpas patrulēšanas operācijas atbalstam.

2005. gadā tika izveidota arī normatīvā bāze aizsardzībai pret draudiem, ko rada teroristu sagrābti gaisakuģi. Lai uzlabotu šādu iespējamo krīžu novēršanā jeb to seku likvidēšanā iesaistīto institūciju darbību, tika uzsākts darbs pie rīcības sistēmas izveides un pilnveidošanas.

Kā NATO dalībvalsts Latvija piedalās vairāku kolektīvai aizsardzībai nepieciešamo militāro spēju attīstīšanā. Latvija ir pievienojusies NATO sauszemes novērošanas sistēmas projektam, kā arī piedalās NATO valstu Jūras pārvadājumu koordinācijas centra izveidē, ar kura palīdzību nākotnē Latvija varēs nosūtīt savus karavīrus uz starptautisko operāciju rajoniem.

NBS atbalsts sabiedrībai

Pāreja uz profesionālo militāro dienestu uzlabos NBS karavīru sagatavotību NATO un ES kolektīvo uzdevumu izpildei. Tomēr vienlaikus samazināsies ikgadējais militāro apmācību un pirmās palīdzības sniegšanas iemaņas guvušo personu skaits, jo līdz šim tas notika obligātajā militārajā dienestā. Obligātais militārais dienests deva arī iespēju uzturēt tiešu saikni ar sabiedrību.

Lai arī profesionālā militārā dienesta apstākļos saglabātu saikni starp sabiedrību un bruņotajiem spēkiem,

*Sapieru apmācība ZS 54. inženiertehniskajā bataljonā.
2005. gada marts.*

nozīmīga loma tiek ierādīta brīvprātīgajam militarizētajam sabiedrības paš aizsardzības formējumam — Zemessardzei. 2005. gadā uzsākts darbs pie Zemessardzes lomas efektivizācijas, lai tā atbilstu šodienas, proti, kolektīvās aizsardzības apstākļiem. Šis darbs turpinās arī 2006. gadā, taču ir skaidrs, ka Zemessardze būs nozīmīgs atbalsts profesionālajiem NBS nacionālās aizsardzības, kā arī NATO un ES uzdevumu izpildē. 2005. gads bija pirmā reize, kad Latvijas rota militārajai operācijai tika veidota no 2. kājnieku bataljona un komplektēta no zemessargiem. Zemessardzes rotas veiksmīgais dienests NATO spēkos Kosovā pagājušajā gadā kalpos par teicamu pamatu šī jaunā uzdevuma nostiprināšanai arī nākotnē. Turpināsies arī Zemessardzes specializācija kaujas atbalsta un kaujas nodrošinājuma jomās — pretgaisa aizsardzībā, civilmilitārajās attiecībās, artilērijā, loģistikā un aizsardzībā no masu iznīcināšanas ieročiem un, iespējams, arī citās jomās. Zemessardze veiks stratēģiskas nozīmes objektu apsardzi un nepieciešamības gadījumā būs spējīga sniegt atbalstu sabiedriskās kārtības uzturēšanā. Nemainīgi Zemessardze turpinās sniegt atbalstu sabiedrībai dabas katastrofu seku likvidēšanā, kā tas notika pēc 2005. gada janvāra vētras.

Izanalizējot 2005. gada janvāra vētras seku likvidēšanu un NBS spējas sniegt glābšanas un meklēšanas atbalstu, ir paredzēts nākamo gadu laikā papildus iegādāties helikopterus. 2005. gadā

MK apstiprinātā «Konceptija par meklēšanas un glābšanas spēju attīstību un pilnveidošanu, izmantojot helikopterus» paredz uzlabot institūciju sadarbības mehānismu — plānots izveidot apvienotu jūras un aviācijas meklēšanas un glābšanas koordinācijas centru, vienotu sakaru tīklu starp glābšanas darbos iesaistītām institūcijām, kā arī meteoroloģisko novērojumu tīklu.

NBS Jūras spēki veic arī naftas piesārņojuma likvidāciju jūrā un turpina attīstīt savas spējas šādu tehnogēno katastrofu lokalizācijai.

2. 2. PROFESIONĀLU BRUŅOTO SPĒKU IZVEIDE

Atbilstoši Saeimas 2003. gada nogalē pieņemtajai valsts aizsardzības koncepcijai un Ministru kabineta apstiprinātajam Ricības plānam pārejai uz profesionālo militāro dienestu Nacionālie bruņotie spēki līdz 2006. gada beigām pilnībā pāries uz profesionālo militāro dienestu. 2006. gadā dienestu beigs pēdējie 500 obligātā militārā dienesta karavīri. Latvija būs pirmā valsts Baltijas jūras reģionā, kurai būs pilnībā profesionāli bruņotie spēki.

2005. gadā tika sagatavoti gan attīstības plāni, gan normatīvā bāze, lai ar 2007. gada 1. janvāri profesionālā dienesta sistēma varētu veiksmīgi darboties. Lai nodrošinātu ilgtspējīgu NBS konkurētspēju darba tirgū un garantētu valsts aizsardzībai nepieciešamā personāla skaita rekrutēšanu, īpaša vērība tika pievērsta sabiedrības informēšanas un sociālā atbalsta un atalgojuma programmu izstrādei. Saskaņā ar 2005. gada 17. maijā Ministru kabineta apstiprināto Ricības plānu pārejai uz profesionālo militāro dienestu, jau no 2006. gada sākumā visi NBS karavīri saņem dzīvojamās telpas ires daļējās kompensācijas. Beigs pastāvēt arī Militārā dienesta iesaukšanas centrs, kas nodos savus pienākumus un materiāltehniskos līdzekļus NBS Rekrutēšanas un atlasē centram. Centra galvenais uzdevums ir rekrutēt un atlasīt kandidātus profesionālajam militārajam dienestam visās NBS apakšvienībās.

2. 3. DALĪBA STARPTAUTISKAJĀS OPERĀCIJĀS

Latvija uzsāka savu dalību starptautiskajās operācijās jau 1996. gadā, kad uz Bosniju un Hercegovinu tika nosūtīti pirmie Latvijas karavīri. Kopš tā laika

Latvijas karavīru dalība starptautiskās drošības stiprināšanā ir kļuvusi par neatņemamu NBS uzdevumu sastāvdaļu. Tieši starptautiskās operācijas ir tas veids, kā NBS ir spējīgi pārlicināties, vai teorijas un praktisko apmācību laikā iegūtās zināšanas ir atbilstošas valsts aizsardzības stiprināšanai. Pateicoties secinājumiem, kas gūti tādās operācijās kā, piemēram, daudznacionālās koalīcijas operācija Irākā, NBS eksperti ir spējīgi profesionālāk izvēlēties to ekipējumu vai bruņojumu, kas nepieciešams NATO vai ES uzdevumu veikšanai un tiks iegādāts nākamajās četrās un tālākās nākotnes modernizācijas programmās.

Latvijas Nacionālie bruņotie spēki šobrīd piedalās NATO operācijās Afganistānā un Kosovā, Eiropas Savienības operācijā Bosnijā un Hercegovinā, daudznacionālo spēku operācijā Irākā, kā arī Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas (EDSO) misijā Gruzijā.

NATO operācija Afganistānā (*International Security Assistance Forces — ISAF*) Latvija piedalās kopš 2003. gada februāra. 2005. gadā Latvija tajā kopumā piedalījās ar 30 karavīriem — nesprāgušās municijas speciālistiem (nesprāgušās municijas neitralizēšana), štāba virsniekiem (štāba darbības nodrošināšana) un autovadītājiem (Kabulas lidostas darbības nodrošināšana, transports). 2006. gadā tiek plānots palielināt Latvijas karavīru kontingentu Afganistānā, piedaloties Afganistānas provinču atjaunošanas grupu (*Provincial Reconstruction Teams — PRT*) darbā. Šo grupu galvenais uzdevums ir uzlabot drošības situāciju Afganistānas provincēs, palīdzēt vietējiem iedzīvotājiem atjaunot infrastruktūru un stiprināt valsts institūciju darbību.

2005. gadā Latvija turpināja piedalīties arī NATO operācijā Kosovā (*Kosovo Forces — KFOR*) ar 118 karavīriem. Karavīri savus pienākumus pildīja kājnieku rotas (patrulēšana, atbalsts vietējiem drošības spēkiem), militārās policijas vienības (kārtības uzturēšana) un štāba virsnieku (štāba darbības nodrošināšana) rindās. 2006. gadā ir plānots saglabāt pašreizējo Latvijas karavīru skaitu šajā operācijā.

Kopš deviņdesmito gadu vidus NATO bija iesaistījusies miera un stabilitātes nodrošināšanā Bosnijā un Hercegovinā. Latvija operācijā Bosnijā un Hercegovinā piedalās kopš 1996. gada. Ņemot vērā drošības situācijas uzlabošanu, NATO klātbūtne Bosnijā un Hercegovinā pakāpeniski tika samazināta, un 2004. gada beigās atbildība tika nodota Eiropas Savienībai. 2005. gadā Latvija šajā operācijā

piedalījās ar sešiem karavīriem, kuru pienākumi bija vadības štāba darbības nodrošināšana. Plānots, ka arī 2006. gadā Latvijas karavīri turpinās piedalīties šajā ES operācijā.

Kopš 2003. gada Latvija kopā ar citām NATO un Eiropas Savienības valstīm piedalās arī daudznacionālo spēku operācijā Irākā. 2005. gadā Latvija uz Irāku bija nosūtījusi 259 (kājnieku rota, Nesprāgušās municijas neitralizēšanas vienība un štāba virsnieki) karavīrus. Latvijas karavīru pienākumi bija kārtības uzturēšana un patrolēšana, atbalsts vietējiem drošības spēkiem, nesprāgušās municijas neitralizēšana un štāba darbības nodrošināšana. Pamatoties uz Irākas valdības un mūsu sabiedroto lūgumu, Latvija piedalīsies operācijā Irākā arī 2006. gadā, saglabājot esošo kontingenta lielumu. 2005. gadā Latvija atsāka dalību EDSO starptautiskajā novērošanas misijā Gruzijā, kuras galvenais mērķis ir novērot Gruzijas un tās separātiski noskaņotā Dienvidosetijas reģiona pamiera ievērošanu un veicināt konfliktējošo pušu sarunas ar nolūku mierīgā ceļā atrisināt konfliktu Dienvidosetijā. Latvija strādā EDSO izveidotās starptautiskās novērotāju grupas sastāvā. 2005. gadā Latvija piedalījās operācijā ar vienu karavīru. 2006. gadā plānots turpināt dalību šajā operācijā.

NBS komandieris viceadmirālis Gaidis Andrejs Zeibots apbalvo zemessargus starptautiskajā operācijā Kosovā. 2005. gada oktobris.

Kopumā 2005. gadā starptautiskajās operācijās piedalījās 414 karavīri. 2006. gadā starptautiskajās operācijās kopumā ir plānots nosūtīt aptuveni 340 militārpersonas.

NBS Sauszemes spēku 2. kājnieku bataljona karavīru apmācība Ādažu poligonā. 2006. gada janvāris.

2. 4. KARTOGRĀFIJA UN ĢEOTELPISKĀ INFORMĀCIJA

Lai nodrošinātu Nacionālos bruņotos spēkus ar topogrāfiskajām kartēm, pilsētu plāniem, jūras un gaisa navigācijas kartēm, speciāliem karšu produktiem militāru uzdevumu veikšanai un citai telpiskai informācijai, Aizsardzības ministrija (AM) 2005. gadā turpināja sadarbību ar Valsts zemes dienestu.

Paveiktais 2005. gadā:

- 1) militārās topogrāfiskās kartes (mērogs 1:50 000) izgatavošana un atsevišķu karšu lapu atjaunošana;
- 2) kopējo operāciju kartes (*Joint Operations Graphics*) sauszemes un gaisa versijas izdošana;
- 3) atsevišķu teritoriju militārās topogrāfiskās kartes (mērogs 1:25 000) izgatavošana;

- 4) Rīgas pilsētas militārā plāna (*Military City Graphics*) izgatavošana un datu bāzes veidošana;
- 5) NATO standartu ieviešana karšu un digitālo ģeogrāfisko produktu izgatavošanai, atzinumu sniegšana standartizācijas līgumu ratificēšanai;
- 6) Latvijas pārstāvniecības nodrošināšana Eiropas Savienības Satelītu centra valdē un Satelītu centra sagatavotās informācijas saņemšana un izmantošana;
- 7) AM atbalstīto zinātnisko projektu īstenošana ģeotelpiskās informācijas jomā: Latvijas koordinātu sistēmas nullpunkta uzturēšanas un Trīsdimensiju digitālā virsmas modeļa izstrāde Ādažu poligonam un Latvijas teritorijai;
- 8) sadarbībā ar Latvijas Jūras administrācijas Hidrogrāfijas dienestu sadarbības līguma projekta sagatavošana par nodrošinājumu ar jūras navigācijas kartēm un sadarbību hidrogrāfijas jomā.

2005. gadā tika pabeigta Valsts zemes dienesta (VZD) reorganizācija un tika izveidotas trīs iestādes — Valsts zemes dienests, valsts kapitālsabiedrība «Latvijas valsts mēriņieks» un AM padotībā esošā Latvijas ģeotelpiskās informācijas aģentūra (LĢIA). Aģentūra no VZD pārņēma ģeodēzijas, kartogrāfijas un ģeotelpiskās informācijas pamatdatu sagatavošanas funkcijas.

AM un NBS pārstāvji 2005. gadā ir piedalījušies starptautiskajos pasākumos militārās ģeotelpiskās informācijas jomā — NATO ģeotelpiskās informācijas konferencē, starptautisku ģeotelpiskās informācijas standartizācijas darba sanāksmēs, Starptautiskās ģeotelpiskās informācijas sagatavošanas projekta sanāksmēs, kā arī Eiropas Savienības Militārā štāba ģeotelpiskās informācijas konferencē un ikgadējā 10. Baltijas militārās kartogrāfijas konferencē Tallinā.

Saskaņā ar divpusējās sadarbības plāniem 2005. gadā ir notikušas ekspertu sarunas ar Itālijas armijas ģenerālštāba ģeotelpiskās informācijas nodaļu, Vācijas Bruņoto spēku ģeogrāfiskās informācijas dienestu un Čehijas militārās ģeogrāfijas dienestu. Tiek turpināts darbs arī pie savstarpējās sadarbības līgumu saskaņošanas ar Igauniju, Lietuvu, Čehiju, Poliju, Franciju un Ungāriju. Latvija regulāri piedalās arī Eiropas Savienības Satelītu centra (EUSC) valdes sēdēs un ekspertu forumos.

2006. gadā turpinās iesāktie projekti — militāro topogrāfisko karšu un militāro pilsētu plānu izgatavošana, kopējo operāciju karšu atjaunošana, kā arī aeronavigācijas karšu sagatavošana un lidojumu drošībai svarīgu augsto objektu datu bāzes veidošana.

3. nodaļa

STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

DIVPUŠĒJĀ SADARBĪBA

Līdz ar Latvijas neatkarības atjaunošanu un valsts aizsardzības sistēmas veidošanas pirmsākumiem aizsākās Latvijas starptautiskā sadarbība aizsardzības jomā. Sekmīgu integrāciju starptautiskajās drošības struktūrās bija grūti panākt tikai ar Latvijas iekšējiem resursiem, tāpēc ārvalstu palīdzībai bija un joprojām ir liela nozīme.

Ari pēc Latvijas integrācijas *NATO*, kad tika atzīta mūsu valsts politiskā un praktiskā gatavība uzņemties dalībvalsts saistības, Latvijai joprojām ir svarīgs *NATO* valstu atbalsts alianses spēku attīstības mērķu izpildē. Vienlaikus ārvalstu sniegtās palīdzības apjoms tiek pakāpeniski samazināts, un Latvijai aizvien vairāk jāuzņemas finansiālās saistības gan apmācības, gan apgādes jomā. Sadarbība ar tradicionālajiem sadarbības partneriem aizvien vairāk tiks balstīta uz partnerības principiem, kas noteic, ka starptautiskās sadarbības ietvaros Latvija sniedz līdzvērtīgu ieguldījumu. Papildus Latvija aizvien aktīvāk sniedz praktisku atbalstu tām valstīm, kuras par savu mērķi ir noteikušas integrāciju eiroatlantiskajās struktūrās.

Aizsardzības ministrijai un Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem ir sadarbība ar 42 valstīm. Tā ietver konsultācijas, ekspertu līmeņa palīdzību, civilā un militārā personāla apmācību, dalību militārajās mācībās, materiāltehnisko sadarbību un Latvijas vienību dalību starptautiskajās miera operācijās ārvalstu kontingentu sastāvā. Ari turpmāk divpusējo sadarbību plānots attīstīt galvenokārt minētajās jomās. Latvijas iespējas nodrošināt dažādu militāro

speciālistu apmācību, kā arī augstākā līmeņa virsnieku izglītību joprojām ir ierobežotas. Līdz ar to arī turpmāk būs nepieciešams *NATO* valstu atbalsts gan militārās apmācības un izglītības jomā, gan arī dažādu militāro spēju attīstībā, jo īpaši, lai nodrošinātu *NATO* spēku attīstības mērķu izpildi. Latvija ir akreditējusi militāros atašejus ASV, Austrijā, Beļģijā, Bulgārijā, Čehijā, Dānijā, Francijā, Grieķijā, Igaunijā, Islandē, Itālijā, Kanādā, Krievijā, Lielbritānijā, Lietuvā, Luksemburgā, Nīderlandē, Norvēģijā,

Zemessardzes rotas karavīri starptautiskajā operācijā Kosovā kopā ar Dānijas bataljona komandieri. 2005. gada decembris.

Polijā, Portugālē, Rumānijā, Slovākijā, Somijā, Spānijā, Šveicē, Turcijā, Ukrainā, Ungārijā, Vācijā un Zviedrijā. 2006. gadā plānots akreditēt militāro atašēju Armēnijā, Azerbaidžānā un Gruzijā.

Sadarbība aizsardzības jomā ar **Amerikas Savienotajām Valstīm** ir viena no Latvijas divpusējās sadarbības pamatprioritātēm. Jau kopš deviņdesmito gadu sākuma ASV uzskatāmas par visaktīvāko Latvijas atbalstītājvalsti. ASV ekspertu grupa ir sniegusi palīdzību apgādes, *C4I (Command, Control, Communications, Computers and Intelligence)* sistēmas, personāla vadības, administrācijas un mācību vadības jautājumos. No Ārvalstu militārās

NBS Militārās policijas karavīri Kosovā. 2005. gada decembris.

finanšu programmas (*FMF*) tiek apmaksāta *BALNET* sistēmas ierīkošana, «*Harris*» sakaru aprīkojums, karavīru individuālais ekipējums, kā arī angļu valodas pasniedzēja darbs. 2006. gadā ar ASV atbalstu tiek plānots iegādāties aprīkojumu Apvienotajam operāciju centram, kā arī ekipējumu Sauszemes spēku Kājnieku brigādei. ASV Militārās izglītības un apmācību programmas (*IMET*) ietvaros regulāri notiek jaunāko virsnieku apmācība, kā arī tiek organizētas militāro un civilo aizsardzības sistēmas pārstāvju studijas ASV augstākajās militārajās mācību iestādēs. Dž. Māršala centrs, kas atrodas Vācijā, regulāri organizē apmācības un seminārus Latvijas civilajam un militārajam personālam. ASV ir vienīgā valsts, kas turpinās sniegt atbalstu esošajā apjomā arī pēc 2006. gada kā *FMF*, tā arī *IMET* programmā.

Vācija ir viena no aktīvākajām Latvijas atbalstītājām militārā personāla apmācībā. Lidzšinējais atbalsta līmenis tiks saglabāts līdz 2006. gada beigām. Latvijas NBS, galvenokārt Jūras spēki, no Vācijas saņēmuši vairākus nozīmīgus dāvinājumus, piemēram, mīnu iznīcinātāju, JS kalibrācijas stacijas ekipējumu, militāro autotransportu, medicīnas materiālus un datortehniku. Vairākus gadus Vācija piedalās ar *NATO* savietojamas *C4I* sistēmas izveidē

un attīstībā (nodrošinot padomnieka darbu *BALTCCIS* projektā). Vācijas padomnieks Jūras spēkus konsultē apgādes un apmācības jautājumos. Vācija ir aktīvi atbalstījusi mīnu meklēšanas operācijas Latvijas un pārējo Baltijas valstu teritoriālajos ūdeņos. Arī turpmāk plānots turpināt sadarbību starp abu valstu jūras un gaisa spēkiem, starp abu valstu militārajiem medicīnas dienestiem, kā arī vides aizsardzības, apgādes un militārās ģeoinformācijas jomā.

Sadarbība ar **Dāniju** notiek vairākos ilgtermiņa projektos, piemēram, aizsardzības plānošanas, personāla vadības un apmācības, *NATO* drošo investīciju programmas, inženieru apmācības, militārās medicīnas, vides aizsardzības, glābšanas un meklēšanas u. c. jomās. Dānija piedāvā plašas apmācības iespējas savās militārajās mācību iestādēs. Viens no nozīmīgākajiem ir brigādes izveides projekts, kurā Dānija Latvijai, kā arī Igaunijai un Lietuvai sniedz ļoti vērtīgu palīdzību sauszemes spēku attīstībā. Latvijas rota Dānijas kontingenta sastāvā ir piedalījusies *SFOR* misijā Bosnijā un Hercegovinā un *KFOR* misijā Kosovā. Sadarbība *KFOR* misijā turpinās arī 2006. gadā. Dānija nodrošina arī Latvijas karavīru pirmsmisijas apmācību pirms iesaistišanās Dānijas kontingentā.

No 1999. gada **Norvēģijas** bruņoto spēku pārstāvji Latvijas NBS ir snieguši palīdzību ilgtermiņa plānošanas un personāla jautājumos. No 2004. līdz 2006. gada nogalei Norvēģijas bruņoto spēku pārstāvji palīdz Latvijas Sauszemes spēku brigādes izveidošanā, veicot bataljona līmeņa personāla apmācību. Norvēģija ir nodrošinājusi nozīmīgu palīdzību nesprāgušās municijas neitralizēšanas un ūdenslidēju skolas, kā arī Jūras spēku mācību centra izveidošanā un attīstībā. Tā ir sniegusi nozīmīgu materiālo palīdzību Latvijas NBS, dāvinot dažāda veida ekipējumu. Latvijas nesprāgušās municijas neitralizēšanas personāls strādā kopā ar norvēģu kolēģiem Afganistānā. Plānots, ka 2006. gadā Latvijas NBS karavīri Norvēģijas kontingenta sastāvā piedalīsies Afganistānas provinču atjaunošanas grupā.

Sešus gadus **Lielbritānija** nodrošināja budžeta eksperta darbu Aizsardzības ministrijā, kura vadībā ministrija ir ieviesusi Rietumu standartiem atbilstošu plānošanas, programmēšanas un budžeta izveides sistēmu. Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas, NBS instruktoru skolas un Rekrutēšanas un atlases centra koncepcijas pārsvarā ir balstītas uz Lielbritānijas pieredzi un praksi. Latvijas civilajam un militārajam personālam ir iespēja studēt Liel-

britānijas augstākajās militārajās mācību iestādēs. Arī 2006. gadā plānots izmantot Lielbritānijas piedāvātās izglītības iespējas Latvijas jaunākajiem virsniekiem, kā arī angļu valodas kursus.

Kanādas un Latvijas divpusējā sadarbība aizsardzības jomā notiek Militārās apmācības palīdzības programmā. Viens no tās pamatelementiem ir angļu un franču valodas apguve. Programmā Latvijas aizsardzības sistēmas pārstāvji Kanādā apgūst zināšanas dažādās militāro specialitāšu jomās, galvenokārt miera uzturēšanas operāciju vajadzībām.

Francija nodrošina militāro apmācību specializēto un štāba virsnieku kursus, kā arī franču valodas apguves iespējas. Cieša sadarbība ar Franciju izveidojusies Latvijas Jūras spēkiem. 2006. gadā plānots Latvijas Speciālo uzdevumu vienībai attīstīt plašāku sadarbību ar Francijas bruņotajiem spēkiem.

Beļģija sniedz Latvijai palīdzību dažādos likumdošanas jautājumos un NATO standartu ieviešanā. Īpaši aktīva sadarbība ir izveidojusies starp abu valstu jūras spēkiem. Plānots turpināt iesākto sadarbību starp ekspertiem sabiedrisko attiecību un vides aizsardzības jomā.

Polija Latvijai ir palīdzējusi jautājumos, kas saistīti ar integrāciju NATO. Kopš 2002. gada Latvijas Jūras spēku kadeti mācās Polijas Jūras spēku akadēmijā. Latvija no Polijas ir saņēmusi vairākus nozīmīgus ekipējuma un ieroču dāvinājumus. Sadarbība notiek arī starptautiskajās operācijās, jo no 2003. gada Latvijas spēki Irākā atrodas Polijas kontingenta sastāvā. Sadarbība ar Poliju notiek arī Eiropas Savienības Ātrās reaģēšanas spēku Kaujas grupas izveidē.

Čehija nodrošina militārās mācības Latvijas virsniekiem, ir palīdzējusi aizsardzības plānošanas jautājumos. Nozīmīgs Čehijas atbalsts ir Latvijas militāro speciālistu sagatavošana ķīmisko, bioloģisko un kodolbruņojuma apdraudējumu aizsardzības jautājumos. 2006. gadā divpusējā sadarbībā plānotas ekspertu konsultācijas par NATO drošības investīciju programmas finansējuma piesaistišanu, kā arī pieredzes apmaiņa par bruņoto spēku profesionalizāciju un militārpersonu karjeras plānošanu.

Ar **Slovākiju** plānots attīstīt sadarbību nesprāgušās municijas neitralizēšanas jomā, kā arī organizēt pieredzes apmaiņu par bruņoto spēku profesionalizācijas jautājumiem.

Latvija izmanto **Ungārijas** rīkotos svešvalodas kursus Militārajā valodu centrā Budapeštā. Ungārija ir piedāvājusi piedalīties bruņoto spēku Miera atbalsta mācību centra rīkotajos starptautiskajos militāro novērotājuursos, kā arī citos semināros.

No Dienvidaustrumeiropas valstīm visplašākā sadarbība Latvijai ir ar **Rumāniju**. Regulāri notiek divpusējas militāri politiskas konsultācijas. Plānots turpināt arī sadarbību starp kapelānu dienestiem, paredzētas pieredzes apmaiņas vizītes par personālvadības un spēku plānošanas procesa jautājumiem. 2006. gadā plānots sākt sadarbību sabiedrisko attiecību, kā arī komunikāciju un informātikas jomā. Divpusējā sadarbība 2006. gadā tiks turpināta starp

Starptautiskās mācības "Shamrock Key" Lietuvā. 2006. gada aprīlis.

NBS Speciālo uzdevumu vienību un Rumānijas 21. kalnu kājnieku bataljonu, 2006. gada jūnijā Rumānijā organizējot kopīgas mācības kalnu apvidū.

Ar **Bulgāriju** plānots attīstīt 2004. gadā sākto sadarbību vides aizsardzībā, kā arī uzsākt sadarbību starp abu valstu militārajām policijām.

Sadarbība ar **Zviedriju** aptver vairākus svarīgus ilgtermiņa aizsardzības plānošanas projektus. Līdz 2008. gadam Zviedrija turpinās Latvijas militārā personāla apmācību. Īstenojot militārās palīdzības projektus, Zviedrija ir devusi militāro ekipējumu un ieročus trim Sauszemes spēku bataljoniem un Pretgaisa aizsardzības divizionam, kā arī medicīniskās ambulances aprīkojumu. 2004. gadā sākts divpusējais ilgtermiņa projekts — pretgaisa aizsardzības sistēmas RBS-70 iegāde no Zviedrijas. Zviedrija aktīvi atbalsta mīnu meklēšanas operācijas Latvijas teritoriālajos ūdeņos, vides aizsardzības projektus un militārās mācības.

Šveicē NBS jaunākie virsnieki un instruktori apmeklē specializētos kursus, piemēram, ANO novērotāju kursu. Ir aktivizējušies kontakti militāri politiskajā līmenī. Arī turpmāk Latvija izmantos Ženēvas drošības politikas centra piedāvātos kursus.

Nīderlande sniedz atbalstu Jūras spēkiem, palīdzot

Starptautisko mācību «Open Spirit» atklāšanas ceremonija. 2005. gada septembris.

kuģa A-90 «Varonis» pārbūvē un aprīkojuma uzstādīšanā naftas piesārņojuma savākšanas operācijām. Nīderlandē notiek arī Jūras spēku personālsastāva apmācība.

Latvijas uzkrātā pieredze drošības sektora reformu īstenošanā un integrācijā NATO, kā arī politiskās un ekonomiskās vides sakārtošana atbilstoši demokrātiskas valsts pamatprincipiem ir kļuvusi par vērtīgu instrumentu, attīstot sadarbību ar Vidusāzijas, Dienvidkaukāza, Dienvidaustrumeiropas un citām Austrumeiropas valstīm. Latvijas interesēs ir stabilas, demokrātiskas un drošas valstis kaimiņu reģionos.

Sekojošā NATO 2004. gada Stambulas sammitā pieņemtajam lēmumam, Aizsardzības ministrija turpina darbu eiroatlantiskās sadarbības stiprināšanas jomā, sniedzot savu pieredzi jautājumos par integrāciju NATO un aizsardzības reformu. Latvijas mērķis ir, lai tās valstis, kuras ir politiski apņēmušās attīstīt ciešāku sadarbību ar transatlantiskajām drošības struktūrām, spētu sekmīgi realizēt aizsardzības sektora reformas un nodrošināt demokrātisko kontroli pār bruņotajiem spēkiem.

Dienvidkaukāza reģions

Īpaša uzmanība tiks pievērsta Dienvidkaukāza reģionam. Visaktīvākā sadarbība ir izveidojusies ar **Gruziju**. Galvenie sadarbības virzieni ietver ekspertu konsultācijas par aizsardzības sistēmas reformām. 2005. gadā tika sākta sadarbība starp abu valstu militārajām policijām, kā arī Gruzijas ekspertu stažēšanās Latvijas Aizsardzības ministrijā tādās jomās kā nodrošinājuma politikas veidošana un īstenošana, protokola darba organizēšana. Arī 2006. gadā plānots turpināt Gruzijas pārstāvju stažēšanos aizsardzības plānošanas, sabiedrisko attiecību, personāla vadības, administratīvajos un juridiskajos jautājumos. 2005. gadā Latvija starptautiskajās organizācijās vairākkārt runāja par tādiem Gruzijai aktuāliem jautājumiem kā Krievijas un Gruzijas robežas novērošana un Krievija armijas izvešana no Gruzijas teritorijas. 2006. gadā Latvija turpinās sekot līdzi šo Gruzijai aktuālo jautājumu risinājumam.

2005. gadā tika sākta ciešāka sadarbība ar **Armēniju** un **Azerbaidžānu** un parakstīti divpusējās sadarbī-

bas plāni. 2006. gadā paredzēta sadarbība konkrētās jomās, galvenokārt konsultāciju veidā, piemēram, konsultācijas par individuālā partnerības rīcības plāna ar NATO izpildi, dalību starptautiskajās operācijās, militārās apmācības un izglītības sistēmas attīstību, sabiedrības informēšanu. Plānots nodrošināt prakses vietas Latvijas Aizsardzības ministrijā.

Laī starptautisko partneru sniegtā palīdzība un atbalsts nedublētos un pasākumi tiktu savstarpēji saskaņoti, tās valstis, kuras sniedz atbalstu reformu īstenošanā Dienvidkaukāza vai Dienvidaustrumeiropas reģiona valstīm, ir iesaistījušās donorvalstu palīdzības koordinācijas forumos. Aizsardzības ministrija aktīvi darbojas un atbalsta daudzpusējā Dienvidkaukāza, kā arī Dienvidaustrumeiropas donorvalstu koordinācijas foruma darbību. Latvijas pārstāvji šajos forumos darbojas organizatoriskajā komitejā. Dienvidkaukāza donorvalstu koordinācijas foruma pusgada sanāksme 2005. gada novembrī notika Rīgā.

Dienvidaustrumeiropas reģions

Nenoliedzami NATO un Eiropas Savienības uzmanība joprojām tiek vērsta Dienvidaustrumeiropas reģiona virzienā. Arī Latvija turpina uzsāktu sadarbību ar šī reģiona valstīm. Latvija augsti novērtē **Horvātijas, Maķedonijas un Albānijas** līdzšinējos sasniegumus, īstenojot rīcības plānu dalībai NATO, kā arī aizsardzības un drošības sektora reformu virzībā. Divpusējo vīziņu laikā tiek konkretizētas sadarbības iespējas un īstenotas aktivitātes vairākās sadarbības jomās, piemēram, pieredzes apmaiņa par dalību starptautiskajās operācijās, savstarpējā sadarbība nesprāgušās munīcijas neitralizēšanas jomā, konsultācijas par jūras vides aizsardzību, militārās izglītības un apmācības jautājumi u. c. Latvija vairākkārt pādusi atbalstu Horvātijas, Maķedonijas un Albānijas trīspusējai sadarbībai, tai skaitā Adrijas hartas ietvaros, kuras aktivitātēm tiek piesaistītas arī programmas «Partnerattiecības mieram» (*Partnership for Peace*) kandidātvalstis Bosnija un Hercegovina un Serbija un Melnkalne.

2005. gada aprīļa beigās Latvija atbalstīja NATO intensificētā dialoga uzsākšanu ar **Ukrainu**. Tas bija būtisks solis pretī Ukrainas ciešākai sadarbībai ar NATO. Lidzīgi kā pārējās Baltijas valstis 2005. gadā Latvija turpināja atbalstīt Ukrainas sāktu Bruņoto spēku reformu, daloties savā pieredzē par integrāciju NATO, kā arī turpinot finansēt viena Ukrainas studenta mācības Baltijas aizsardzības koledžā.

Ņemot vērā Ukrainas vēlmi veidot ciešākas attiecības ar Eiropas Savienību un NATO, abu valstu aizsardzības ministriju sadarbība kļuvusi daudz intensīvāka — 2005. gada divpusējā sadarbības plānā tika īstenotas militāri politiskas konsultācijas, pieredzes apmaiņa par aizsardzības sistēmas reformēšanu atbilstoši NATO standartiem, konsultācijas par vides aizsardzības jautājumiem utt. Turpmāk plānotās aktivitātes balstītas uz abpusējo pieredzes apmaiņu šādās jomās: militāri politiskas konsultācijas, dalīšanās pieredzē par aizsardzības plānošanu un reformu, sadarbība jautājumos par dalību miera uzturēšanas operācijās, sadarbība militārās izglītības attīstīšanā, bruņoto spēku profesionalizācijā, standartizācijā u. c. Latvijas un Ukrainas parakstītā ilgtermiņa sadarbības programma līdz 2007. gadam paredz arī turpmāk veicināt ciešāku savstarpējo sadarbību.

Ukrainas aizsardzības ministra vietnieks Mikola Neščadims parakstās NBS viesu grāmatā. 2006. gada janvāris.

Jūras spēku karavīri treniņā. 2005. gada jūlijs.

BALTIJAS VALSTU MILITĀRĀ SADARBĪBA

Sadarbība un kopēju projektu īstenošana ar Baltijas valstīm arī pēc iestāšanās NATO ir viena no Latvijas drošības un aizsardzības politikas prioritātēm.

Baltijas valstu sadarbība aizsardzības jomā veicina Igaunijas, Latvijas un Lietuvas NATO savietojamības prasību izpildi un paš aizsardzības spēju celšanu, kas ir nozīmīgs priekšnoteikums sekmīgai sadarbības nodrošināšanai miera uzturēšanas un križu vadības operācijās.

Baltijas valstu sauszemes spēku sadarbība

Izmantojot Baltijas bataljona (*BALTBAT*) pieredzi, Baltijas valstis sniedz palīdzību miera uzturēšanas vienību izveidē un dalās savā pieredzē par piedalīšanos starptautiskās operācijās ar Uzbekistānu un Kazahstānu.

2005. gadā Baltijas valstu sauszemes spēku doktrīnas izstrādes grupa sadarbībā ar Dānijas pārstāvjiem un Baltijas aizsardzības koledžu turpināja darbu pie Baltijas valstu sauszemes spēku doktrīnas. Plānots, ka 2006. gadā Baltijas valstu sauszemes spēku doktrīna tiks izstrādāta.

Baltijas vienotās gaisa telpas novērošanas sistēma (BALTNET — Baltic (Joint) Airspace Surveillance Network)

Gaisa telpas aizsardzība un kontrole ir viens no NATO drošības un aizsardzības pamatiem. Tāpēc jau no pirmās dalības dienas aliansē tika sākta Baltijas valstu gaisa telpas patrulēšana, ko nodrošina NATO. *BALTNET* funkcijas ir gaisa telpas novērošanas datu iegūšana, koordinēšana un attēlošana, iegūtās informācijas apstrāde, pārraidīšana uz nacionālajiem centriem Baltijas valstīs un NATO, kā arī valsts gaisa telpas robežu pārkāpēju atklāšana un identifikācija.

2004. gada 7. aprīlī *BALTNET* tika pieslēgts NATO pretgaisa aizsardzības sistēmai *NATINEADS* (*NATO Integrated Extended Air Defense System*).

BALTNET radiolokatora informācija tiek apkopota un apstrādāta Reģionālajā apvienotajā gaisa novērošanas koordinācijas centrā Karmelavā, Lietuvā. Tālāk Baltijas valstu atpazītā gaisa telpas aina tiek nosūtīta Apvienotajam gaisa operāciju centram (*Combined Air Operations Centre 2 — CAOC2*), kuram NATO spēku virspavēlnieks Eiropas zonā (*Supreme*

Allied Commander Europe — SACEUR) delegējis savas pilnvaras kontrolēt NATO gaisa telpu.

2006. gadā plānota *BALNET* radiolokatoru tīkla pārklājuma uzlabošana, kā arī sakaru līdzekļu un procedūru uzlabošana *BALNET* iegūtās informācijas apstrādē un koordinēšanā starp iesaistītajām struktūrām.

Baltijas aizsardzības koledža (BALDEFCOL — Baltic Defence College)

Igaunijas, Latvijas un Lietuvas valdību vienošanās memorands par Baltijas aizsardzības koledžu tika parakstīts 1998. gada 12. jūnijā.

BALDEFCOL mācību plāns tiek veidots tā, lai pēc iespējas dziļāk integrētu NATO militāros principus un procedūras Baltijas valstu bruņotajos spēkos. Koledžā ir augstākās vadības kurss (*Higher Command Studies Course*), apvienotās vadības un štāba virsnieku kurss (*Joint Command and General Staff Course*) un civildienesta ierēdņu kurss (*Civil Servants Course*).

2005. gadā *BALDEFCOL* rīcībā tika nodots projekts *BALTVIMA* (*Baltic Virtual Military Academy* — Baltijas valstu virtuālā militārā akadēmija), līdz ar to koledžā izvietots *BALTVIMA* serveris, kas tiks izmantots virsnieku, kuri studē vai plāno studēt *BALDEFCOL*, apmācībai ar tālmācības programmu palīdzību.

2005. gadā tika izstrādāts *BALDEFCOL* ilgtermiņa attīstības plāns 2005.—2012. gadam, kas nosaka *BALDEFCOL* attīstības vadlinijas un kursu attīstību nākotnē.

Lai *BALDEFCOL* veiksmīgi turpinātu uzturēt augstus militārās izglītības standartus Baltijas valstīs, koledža 2006. gada laikā plāno transformēt apvienotās vadības un štāba virsnieku kursu (*Joint Command and General Staff Course*). Plānots, ka jaunais apvienotās vadības un štāba virsnieku kurss tiks uzsākts jau 2007. gada janvārī.

Baltijas valstu jūras eskadra (BALTRON — Baltic States Naval Squadron)

BALTRON projekts paredz kopējas Baltijas valstu jūras eskadras izveidošanu un darbību, lai nodrošinātu pastāvīgas ātrās reaģēšanas spējas uz jūras miera un krīzes laikā, piedalīšanos jūras atminēšanas operācijās, militārajās mācībās un misijās, Baltijas valstu teritoriālo ūdeņu un ekonomiskās drošības stiprināšanā, meklēšanas un glābšanas darbos u. c.

BALTRON projektā ir izveidota Baltijas valstu jūras spēku mācību bāze, kurā ietilpst:

- *BALTRON* pretminu skola (Liepājā),
- Baltijas valstu pretminu aprikojuma remonta centrs (Liepājā),
- Baltijas valstu ūdenslidēju mācību centrs (Liepājā),
- Ieroču aprikojuma darbnīca (Liepājā),
- Kuģu artilēristu treniņu centrs (Lietuvā),
- Sakaru speciālistu skola (Igaunijā).

BALTRON tiek pakāpeniski integrēta NATO struktūrās. Apmācību un treniņu procesā tiek izmantotas NATO procedūras. No 2005. gada *BALTRON* piedalās kopējās mācībās ar NATO vienību *SNMCMG 1* (*Standing Naval Mine Countermeasures Group 1*). Papildus *BALTRON* katru gadu veic vispārēju pārbaudi *MOST* (*MCM OPERATIONAL SEA TEST*) Beļģijā.

Viena no *BALTRON* kuģu eskadras galvenajām funkcijām ir sagatavot Baltijas valstu pretminu kuģus dalībai NATO vienības *SNMCMG 1* sastāvā. Lai to īstenotu, no 2006. gada kuģu rotācija *BALTRON* un *BALTRON* gada plāns tiek saskaņots ar *SNMCMG 1* darbību, tomēr *BALTRON* iekļaušana NATO komandvadības ķēdē netiek plānota.

2006. gada beigās Latvijā ir plānots uzsākt starptautisku Jūras spēku jaunāko štāba virsnieku sagatavošanas kursu, kas Baltijas valstu jūras spēku virsniekus kvalitatīvi sagatavos turpmākajam darbam, kā arī studijām *BALDEFCOL* vai citās militārās izglītības mācību iestādēs.

Baltijas informācijas vadības un kontroles sistēma (BALCCIS — Combined Baltic C2 Information System)

2001. gadā saktā projekta mērķis ir izveidot vienotu informācijas vadības un kontroles sistēmu Baltijas valstīs. Projekts pavērs iespēju palielināt un attīstīt Baltijas valstu vadības un kontroles spējas un veidot drošu militārās informācijas apmaiņas sistēmu.

2006. gada februārī paredzēts *BALCCIS* pēdējais kompleksais pārbaudījumu tests, kura laikā notiks pilna sistēmas iespēju un darbības testēšana, ieskaitot informācijas sūtīšanu citām projekta dalībvalstīm. Pēc *BALCCIS* sistēmas noslēdzošās testēšanas Latvijā tiks organizēta *BALCCIS* projekta pārņemšana no Vācijas.

4. nodaļa

NACIONĀLIE BRUŅOTIE SPĒKI

NBS SPĒKU VEIDI, PAVĒLNICĪBAS UN ATSEVIŠKĀS VIENĪBAS

Latvijas aizsardzības stratēģiskie pamatprincipi ir valsts suverenitātes nodrošināšana, kolektīvā aizsardzība, profesionāli sagatavoti bruņotie spēki, NBS un civilā sektora sadarbība. Kļūstot par Ziemeļatlantijas līguma organizācijas (*NATO*) dalībvalsti, Latvijai ir pienākums savu spēju robežās piedalīties *NATO* valstu kopējās drošības stiprināšanā. Šim nolūkam katra *NATO* dalībvalsts deleģē savus militāros formējumus — ātri izvēršamas, tehnoloģiski labi bruņotas un apriekotas vienības, kuras spēj darboties arī ārpus *NATO* valstu robežām.

Ņemot vērā valsts aizsardzības koncepcijā noteiktos principus, kā arī *NATO* un ES attīstības tendences,

NBS Sauszemes spēku 1. kājnieku bataljona karavīri parādes ierindā. 2005. gada novembris.

2005. gada jūnijā Ministru kabinets apstiprināja Latvijas Nacionālo bruņoto spēku vidēja termiņa attīstības plānu 2005.—2008. gadam. Tas nosaka NBS attīstības mērķus un prioritātes, kas īstenojami, lai nodrošinātu NBS likumā noteikto uzdevumu veiksmīgu izpildi.

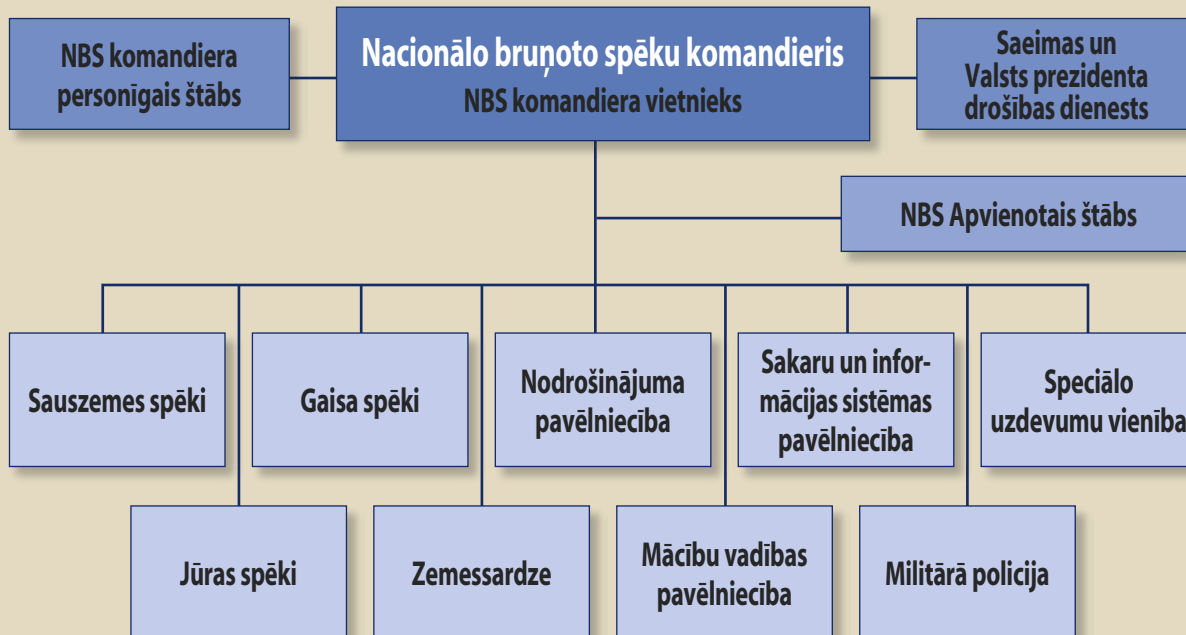
NBS attīstībai un dalībai *NATO* ir noteikti šādi rīcības virzieni jeb NBS attīstības prioritātes:

- 1) NBS vienību dalība starptautiskajās operācijās,
- 2) NBS profesionalizācija,
- 3) NBS modernizācija (bruņojums, ekipējums),
- 4) NBS pretterorisma spēju pilnveidošana sadarbībā ar citām atbildīgajām valsts institūcijām,
- 5) NBS spēju civilmilitārās sadarbības pilnveidošana,
- 6) sadarbība ar pārējām Baltijas valstīm kolektīvajai aizsardzībai nepieciešamo militāro spēju attīstīšanā un pilnveidošanā.

Lai īstenotu šīs prioritātes, 2005. gadā ir uzsākti un līdz 2008. gadam jāīsteno šādi uzdevumi:

- 1) jāievieš apstiprinātā NBS struktūra,
- 2) jāizstrādā Sauszemes spēku mehanizācijas plāns,
- 3) jāturpina starptautiskā militārā sadarbība starp *NATO* un programmas «Partnerattiecības mieram» valstīm,
- 4) jāizveido vienota operatīvās plānošana sistēma, uzlabojot lēmumu pieņemšanas procedūras un izpildes kontroli, un jāizveido Apvienoto operāciju centrs,
- 5) jāveic pasākumi, lai nodrošinātu Latvijas valsts gaisa telpas novērošanu un kontroli,
- 6) jāturpina pilnveidot glābšanas un meklēšanas sistēmu.

Nacionālo bruņoto spēku organizatoriskā struktūra (2006. gads)

NBS Štāba bataljona karavīri parādē. 2005. gada novembris.

NBS Apvienotā štāba ēka. 2006. gada aprīlis.

NBS Apvienotais štābs

Nacionālos bruņotos spēkus vada NBS komandieris, kas ir tieši pakļauts aizsardzības ministram. Institūcija, kas nodrošina komandierim nepārtrauktas vadības un kontroles funkciju, ir NBS Apvienotais štābs. Tā galvenie uzdevumi ir sagatavot lēmumu pieņemšanai nepieciešamo informāciju, dokumentāciju un priekšlikumus, nodrošināt NBS komandiera pavēļu un rīkojumu izpildes kontroli. NBS Apvienotais štābs ir atbildīgs par NBS vidējā termiņa un ilgtermiņa attīstības prioritāšu noteikšanu, NBS militārās darbības (operatīvo) plānu izstrādi, NBS mācību plānošanu, mācību norisi un operacionālās darbības koordināciju un kontroli. Tajā proporcionāli jābūt visu spēku veidu un atsevišķu vienību pārstāvjiem, kurus krīzes laikā paredzēts iekļaut Apvienoto operāciju centra struktūrā (AOC).

Nacionālo bruņoto spēku Apvienotais štābs

NBS Sauszemes spēku 2. kājnieku bataljona karavīri mācībās Ādažu poligonā. 2005. gada februāris.

NBS Apvienotā štāba funkcionālais iedalījums:

1. NBS attīstības plānošana.

NBS attīstības plānošanu sadarībā ar Personālsastāva departamentu, Nodrošinājuma departamentu un Finanšu un budžeta plānošanas departamentu organizē Stratēģiskās plānošanas departaments. Šo departamentu pamatuzdevums ir izstrādāt NBS attīstības plānus, nosakot NBS attīstības prioritātes un uzdevumus, personāla politiku, materiāltehnisko līdzekļu un finansiālo resursu izmantošanu.

2. NBS operatīvā plānošana.

NBS operatīvo plānošanu sadarībā ar Militārās izlūkošanas departamentu un Sakaru un informātikas departamentu nodrošina Operatīvās plānošanas departaments. Šo departamentu galvenais uzdevums ir izveidot un ieviest NBS apakšvienību vadības, kontroles un operāciju plānošanas sistēmu, kā arī nodrošināt NBS kaujas un kaujas atbalsta

speciālo jomu/dienestu attīstības plānošanu un darbības koordināciju.

Uzdevumi 2006. gadam:

- 1) veikt NBS operatīvo izpēti,
- 2) pilnveidot operatīvās plānošanas sistēmu,
- 3) pilnveidot Apvienoto operāciju centra spējas NBS uzdevumu izpildes koordinācijā un kontrolē,
- 4) plānot, vadīt un koordinēt NATO, ES un programmas «Partnerattiecības mieram» sadarbības valstu pasākumu plāna izpildi,
- 5) plānot un koordinēt NBS karavīru dalību starptautiskajās operācijās,
- 6) izstrādāt artilērijas attīstības koncepciju,
- 7) vadīt NBS noliktavu sistēmas koncepcijas izstrādāšanu,
- 8) veikt NBS Apvienotā štāba pārvietošanu,
- 9) organizēt NATO civilmilitārās sadarbības (CIMIC) kursu Baltijas valstīm.

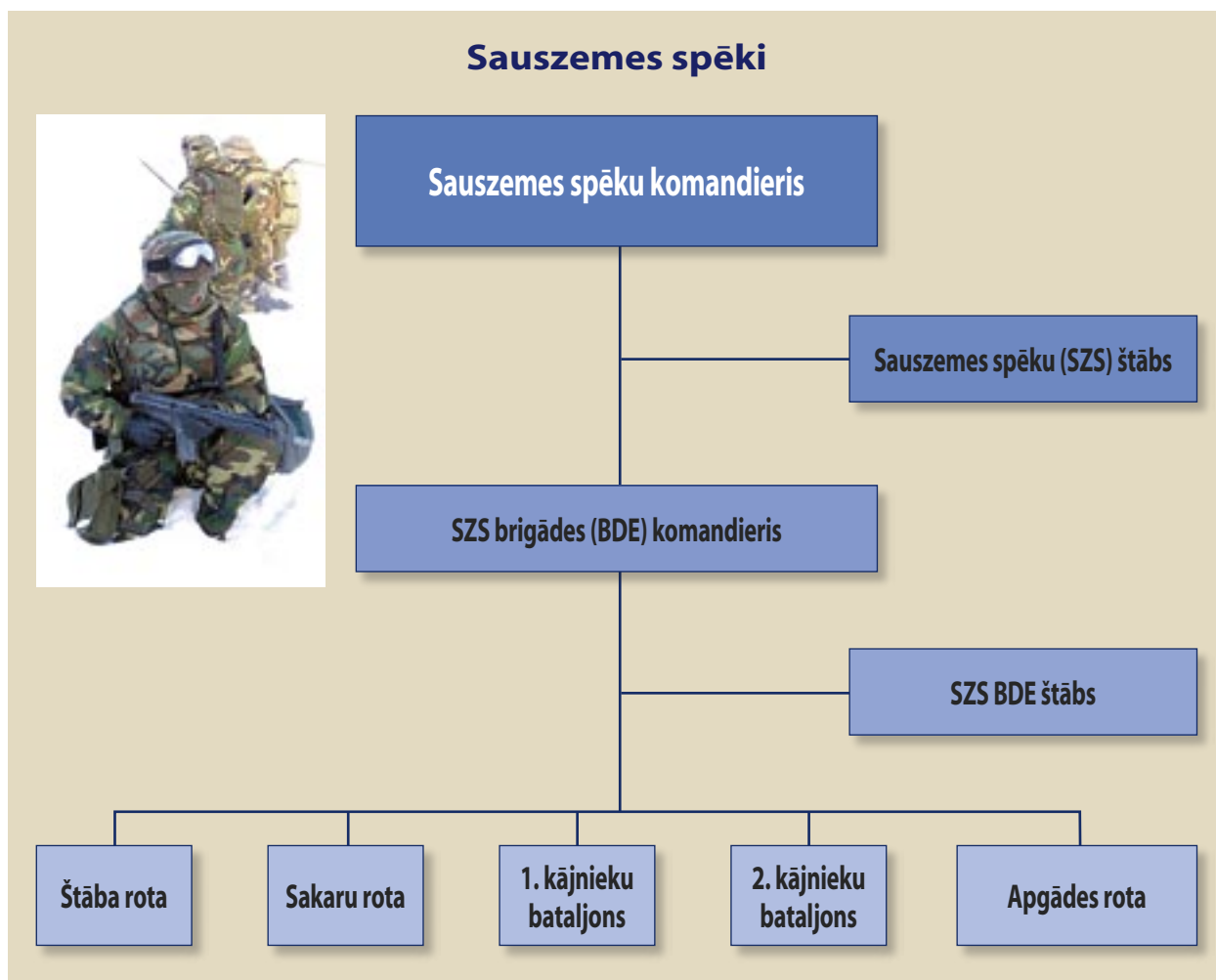
Sauszemes spēki

Sauszemes spēki ir viena no NBS galvenajām sastāvdaļām, kuras pamatu veidos topošā Kājnieku brigāde. Tās galvenais uzdevums ir *NATO* līguma ietvaros militārā apdraudējuma gadījumā veikt

valsts sauszemes teritorijas aizsardzību, kā arī sagatavot Sauszemes spēku vienības dalībai starptautiskajās operācijās.

NBS Sauszemes spēku 1. kājnieku bataljona karavīri mācībās Ādažu poligonā. 2005. gada oktobris.

NBS Sauszemes spēku 1. kājnieku bataljona snaiperis mācībās Ādažu poligonā. 2005. gada aprīlis.

Uzdevumi 2006. gadam:

1) sagatavot un nosūtīt SZS karavīrus starptautiskajās operācijās:

- OIF (*Operation Iraq Freedom*) — 1 kājnieku rotu,
- PRT (*Provincial Reconstruction Teams*) — 2 kājnieku nodaļas,
- KFOR (*Kosovo Force*) misijās — atsevišķus SZS karavīrus un speciālistus;

2) turpināt SZS kājnieku brigādes attīstību:

- izstrādāt militāri tehniskās prasības SZS brigādes mehanizācijai un mehanizācijas plānu,
- izstrādāt un noteikt SZS brigādes kaujas atbalsta un

kaujas nodrošinājuma apakšvienību apmācību kritērijus un kontrolēt to izpildi,

- turpināt 2. kājnieku bataljona attīstību,
- izveidot Kaujas nodrošinājuma rotu;
- 3)** turpināt kājnieku brigādes štāba un Štāba rotas apmācību sadarbībā ar Dānijas bruņoto spēku apmācības un padomdevēju grupu;
- 4)** uzsākt *BALTCCIS* (Baltijas informācijas vadības un kontroles sistēma) ieviešanu brigādes apakšvienībās;
- 5)** atbalstīt Speciālo uzdevumu vienību palīdzības sniegšanā valsts drošības un tiesībsardzības institūcijām pretterorisma operācijās.

NBS Speciālo uzdevumu vienības paraugdemonstrējumi. 2005. gada oktobris.

Speciālo uzdevumu vienība

Speciālo uzdevumu vienība ir īpaši organizēta, apmācīta un ekipēta vienība paaugstinātas bīstamības uzdevumu veikšanai.

Speciālo uzdevumu vienību ir plānots attīstīt tā, lai tā varētu sniegt atbalstu valsts drošības un tiesībsargības institūcijām pretterorisma operācijās un veikt speciālās operācijas visā militāro operāciju spektrā: aizsardzības, uzbrukuma un aizkavēšanas operācijas, aeromobilās, gaisa desanta, jūras desanta un zemūdens operācijas, kā arī operācijas īpašos apstākļos (apdzīvotās vietās, mežos, ierobežotas redzamības apstākļos, kalnos, arktiskajos un auksta laika apstākļos, tuksnešos un īpaši karsta laika apstākļos).

Speciālo uzdevumu vienība

NBS Speciālo uzdevumu vienības snaiperis. 2005. gada janvāris.

Uzdevumi 2006. gadam:

- 1) sagatavot personālsastāvu dalībai *NATO ISAF* (Starptautiskie drošības palīdzības spēki) misijai Afganistānā,
- 2) turpināt speciālo uzdevumu vienību vadu attīstību,
- 3) sniegt atbalstu valsts drošības un tiesībsardzības institūcijām pretterorisma operācijās.

Zemessardze

Pēc Latvijas pievienošanās NATO tiek turpināta Zemessardzes attīstība. Zemessardzes galvenie uzdevumi ir sniegt atbalstu Sauszemes spēku regulārajām vienībām, veicot valsts sauszemes teritorijas aizsardzību militārā apdraudējuma gadījumā, un pildīt NBS kaujas atbalsta un kaujas nodrošinājuma funkcijas. Vienlaikus Zemessardzes uzdevums ir

turpināt sniegt atbalstu sabiedrībai, piedaloties krīžu situāciju novēršanā, atbalstot Valsts policiju sabiedriskās kārtības uzturēšanā un apsargājot valsts drošībai svarīgus objektus.

Lai uzlabotu Zemessardzes komandvadības ķēdi un apgādi, 2006. gadā Zemessardze tiks pārstrukturēta 3 novados līdzšinējo 2 novadu vietā.

ZS 54. inženiertehniskā bataljona nesprāgušās municijas neitralizētāju apmācība. 2005. gada jūlijs.

Galvenie uzdevumi 2006. gadam:

- 1) attīstīt un uzturēt ZS vienību kaujas spējas,
- 2) sniegt atbalstu valsts un pašvaldību institūcijām dabas un tehnogēno avāriju seku likvidācijā,
- 3) turpināt attīstīt specializētās spējas profesionālo vienību atbalstam (artilērijas, pretgaisa aizsardzības, inženiertehniskais un aizsardzības pret masu iznīcināšanas ieročiem bataljons), izstrādāt projektu ZS apgādes bataljonu izveidei, kā arī izveidot un organizēt autotransporta remonta spējas uz ZS 45. (Kuldīga) un 35. (Preiļi) bataljona bāzes,
- 4) sagatavot kaujas uzdevumu izpildei Kaujas inženieru vadu, Konstruktiju inženieru vadu un Aizsardzības pret masu iznīcināšanas ieročiem rotas elementus (prognožu grupu un izlūku nodaļas) SZS brigādes sastāvā,
- 5) sagatavot dalībai starptautiskajās operācijās — nesprāgušās municijas neitralizēšanas vienības, aizsardzības pret masu iznīcināšanas ieročiem ziņošanas un bridināšanas speciālistus, vidējas kravnesības automobiļu rotu un civilmilitārās sadarbības speciālistus.

Gaisa spēki

Gaisa spēki veic Latvijas Republikas gaisa telpas novērošanu, kontroli un aizsardzību, sniedz pretgaisa aizsardzības atbalstu Sauszemes spēku vienībām, kā arī piedalās meklēšanas un glābšanas operācijās virs sauszemes un jūras.

Gaisa spēku Pretgaisa aizsardzības divīziona karavīri apgūst raķešu sistēmu RBS-70. 2005. gada septembris.

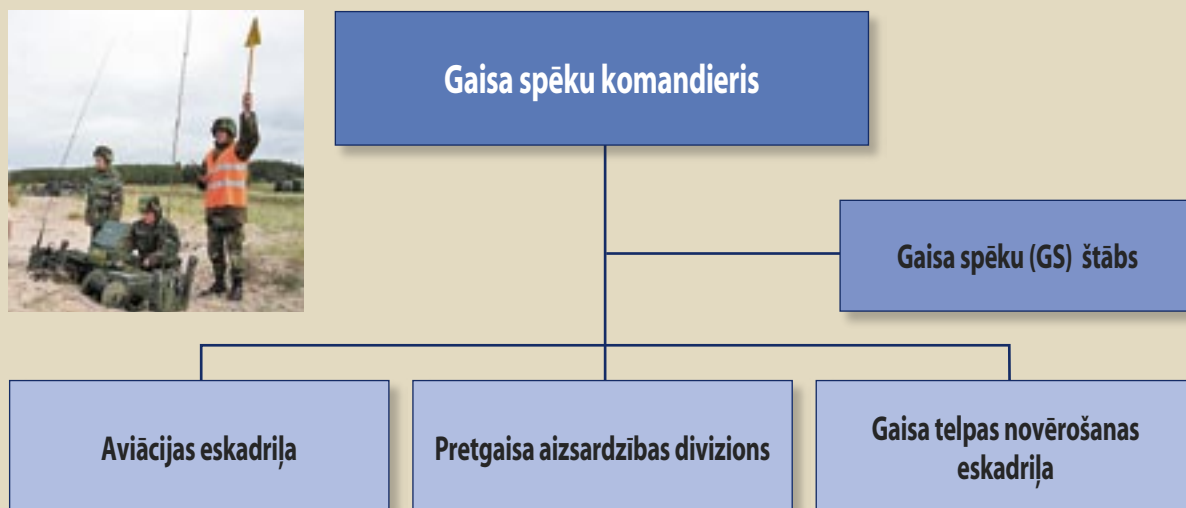
Gaisa spēki veic valsts gaisa telpas novērošanu, izmantojot bruņojumā esošos militāros radiolokatorus.

Dati no radiolokatoriem tiek nosūtīti uz Gaisa spēku gaisa operāciju centru un Reģionālo gaisa telpas novērošanas un koordinācijas centru Lietuvā. Reģionālajā gaisa telpas novērošanas un koordinācijas centrā notiek radaru datu apstrāde no visām trim Baltijas valstīm un tiek veidota atpazītā gaisa telpas aina, kuru izmanto Baltijas gaisa telpas aizsardzībā.

Gaisa spēki, izmantojot četrus helikopterus *Mi-8 MTV-1*, veic meklēšanas un glābšanas darbus Baltijas jūrā, Rīgas līcī un virs sauszemes. Sadarbībā ar Katastrofu medicīnas centru ar Gaisa spēku helikopteru pārveda smagi slimos, negadījumos un avārijās cietušos iedzīvotājus no lauku rajoniem uz Rīgas slimnīcām. 2004. gadā Gaisa spēki uzsāka virszemes pretgaisa aizsardzības spēju modernizāciju, parakstot līgumu par *RBS-70* raķešu sistēmas iegādi. 2005. gadā Gaisa spēku Pretgaisa aizsardzības divīziona karavīri uzsāka apmācības kursu. Līdz 2007. gada beigām tiks piegādāts bruņojums vienai Pretgaisa aizsardzības baterijai un apmācīts pretgaisa aizsardzības divīziona personāls.

Militārajā bāzē «Lielvārde» tuvākajā nākotnē plānots izvietot visas Gaisa spēku vienības. 2005. gadā tika sākta Gaisa spēku gaisa operāciju centra celtniecības projekta izstrāde. Attīstot militāro bāzi «Lielvārde», tiks panākta Gaisa spēku vienību centralizācija, izveidota efektīva vadības un kontroles sistēma, tādējādi samazinot Gaisa spēku vienību uzturēšanas izmaksas.

Gaisa spēki

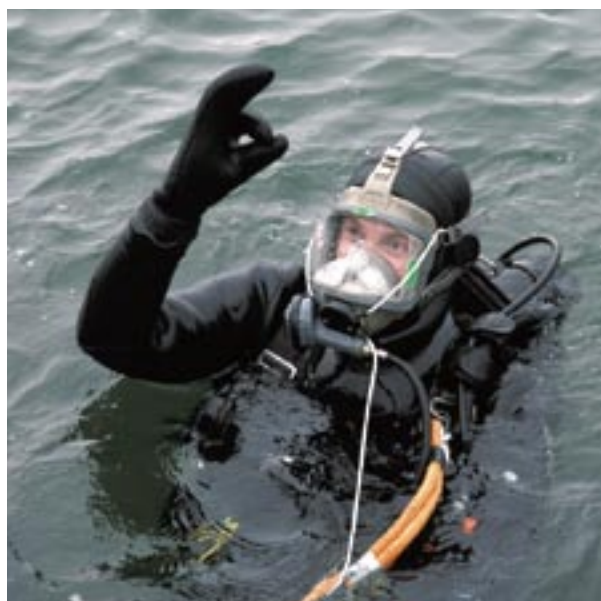
Gaisa spēku helikopteri Mi-17 Gaisa spēku bāzē Lielvārdē. 2006. gada maijs.

Galvenie uzdevumi 2006. gadam:

- 1) pilnveidot gaisa operāciju vadības un kontroles spējas,
- 2) turpināt Latvijas gaisa telpas novērošanu un kontroli kopīgajā trīs Baltijas valstu sistēmā *BALTNET*, nodrošinot personālu darbam Reģionālajā gaisa telpas novērošanas un koordinācijas centrā Lietuvā un Apvienoto gaisa operāciju centrā Vācijā, kā arī sagatavot ieroču vadības speciālistus,
- 3) turpināt ultravisīņu radiotikla «zeme—gaiss—zeme» izveidi visā Latvijas teritorijā,
- 4) turpināt attīstīt militāro bāzi «Lielvārde»,
- 5) attīstīt projektu Gaisa spēku tehnikas aprikošanai ar jauno identifikācijas sistēmu «savs—svešs»,
- 6) turpināt sagatavot personālu pretgaisa aizsardzības baterijas *RBS-70* dalībai *NATO* vadītajās operācijās Sauszemes spēku kājnieku bataljona kaujas grupas atbalstam un valsts svarīgo objektu pretgaisa aizsardzībai,
- 7) pilnveidot gaisa transportēšanas spējas,
- 8) pilnveidot glābšanas un meklēšanas spējas,
- 9) pabeigt Gaisa operāciju centra projektēšanu un uzsākt tā izbūvi.

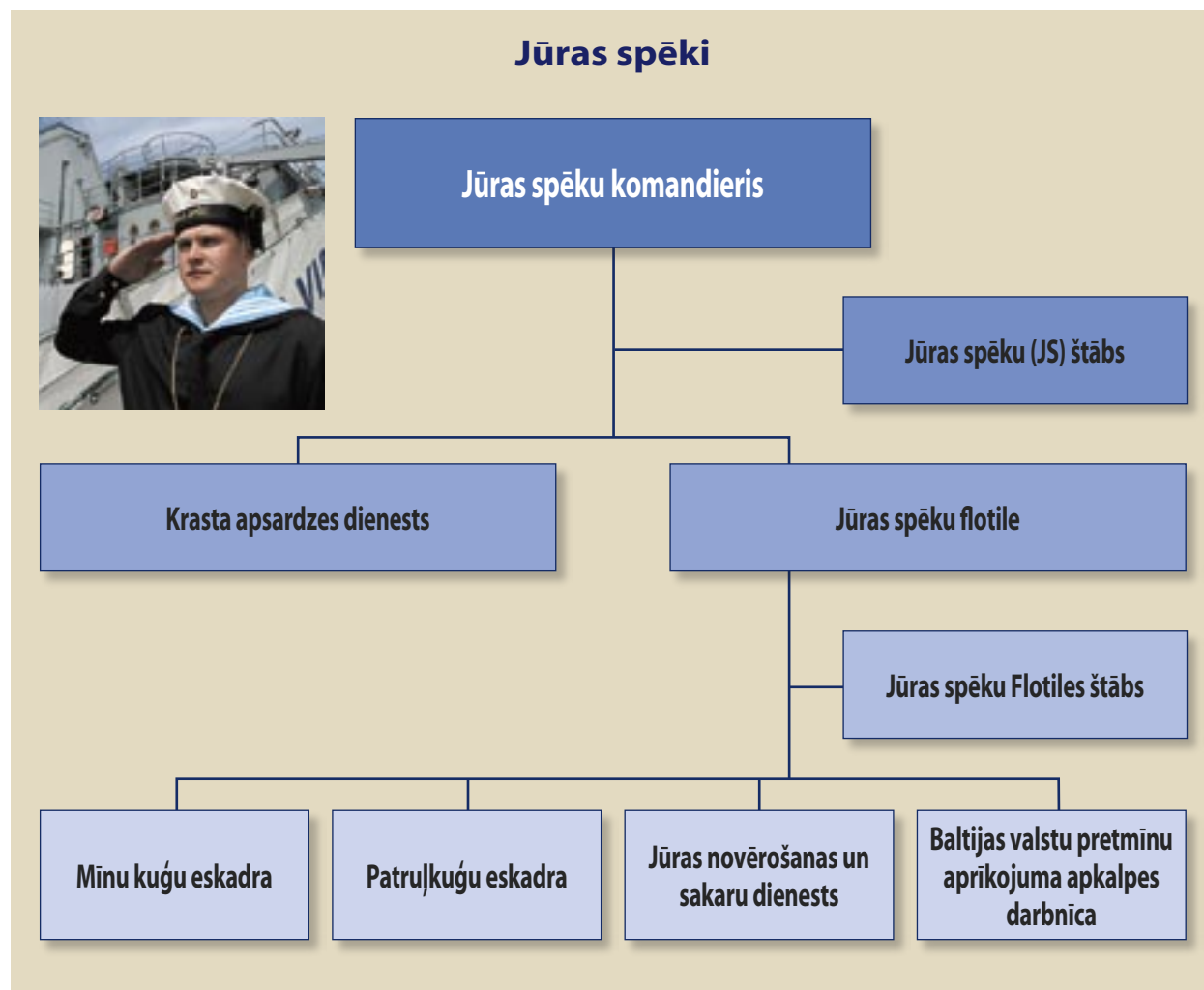
Jūras spēki

Jūras spēki nodrošina valsts jurisdikcijā esošo ūdeņu aizsardzību; nesprāgušās municijas neitralizēšanas pasākumus jūrā un ostās; koordinē un veic cilvēku meklēšanas un glābšanas darbus jūrā valsts meklēšanas un glābšanas atbildības rajonā; veic jūras palīdzības dienesta funkcijas un piešķir patvēruma vietu kuģiem; likvidē kuģu negadījumu un avāriju sekas, jūrā izlijušas naftas un bīstamo vai kaitīgo vielu noplūdes sekas un koordinē ar šo seku likvidāciju saistītos darbus Latvijas ūdeņos atbilstoši Ministru kabineta apstiprinātajam nacionālajam gatavības plānam naftas piesārņojuma gadījumiem jūrā un operatīvās rīcības plāniem; piedalās vides aizsardzību un zvejniecību reglamentējošo normatīvo aktu ievērošanas kontrolē; nodrošina globālās jūras negadījumu un drošības sistēmas krasta sakaru tīkla darbību; kontrolē kuģošanas režīma ievērošanu Latvijas ūdeņos.

Ūdenslīdēju apmācība Baltijas valstu ūdenslīdēju skolā Liepājā. 2006. gada februāris.

Jūras spēki

Jūras spēku štāba un apgādes kuģis A-53 «Varonis» starptautiskajās mācībās «MCOPLAT 2006». 2006. gada maijs.

Galvenie uzdevumi 2006. gadam:

- 1)** nodrošināt krasta apsardzes funkciju izpildi saskaņā ar starptautiskās un nacionālās likumdošanas prasībām,
- 2)** sagatavot pretminu kuģi dalībai NATO Ātrās reaģēšanas spēkos,
- 3)** turpināt JS pretminu datu centra attīstību,
- 4)** pārņemt lietošanā kuģu Automātiskās identifikācijas sistēmas krasta sakaru tīklu no LR Satiksmes ministrijas Jūras administrācijas un nodrošināt tā darbību,
- 5)** sagatavot ūdenslidēju atminētāju komandas,
- 6)** sagatavot kuģi A-90 «Varonis» naftas piesārņojuma likvidācijas operācijām,
- 7)** apstiprināt projektu patruļkuģu būves uzsākšanai,
- 8)** saņemt pirmo no pieciem ALKMAAR klases minu iznīcināšanas kuģiem,
- 9)** nodrošināt JS kuģu ostu infrastruktūras funkcionēšanu un attīstību Liepājā un Daugavgrīvā.

Mācību vadības pavēlniecība

Mācību vadības pavēlniecība (MVP) nodrošina mācību doktrīnu sistēmas izveidi, izstrādi un ieviešanu NBS, izstrādā atsevišķu spēku veidu vienību un apakšvienību kaujas reglamentus, sagatavo mācību literatūru, mācību programmas, izstrādā vienotas karavīru izglītības un apmācības prasības. MVP veic virsnieku un instruktoru dažāda līmeņa militāro sagatavošanu, karavīru individuālo un speciālo apmācību. Karavīru sagatavošanai MVP pakāpeniski ievieš dažādu kaujas simulatoru izmantošanu mācību procesā. Vienlaikus ar virsnieku un instruktoru apmācību plānošanu tā veic apmācību analīzi un kontroli.

NBS karavīri informātikas klasē. 2005. gada marts.

Mācību vadības pavēlniecība

Šaušanas simulatora paraugdemonstrējumi NBS Mācību vadības pavēlniecības kājnieku skolā. 2005. gada augusts.

Galvenie uzdevumi 2006. gadam:

- 1) apmācīt NBS karavīrus, zemessargus, militāros darbiniekus un civilpersonas saskaņā ar NBS vienību pieprasījumu un Nacionālās aizsardzības akadēmijas (NAA), mācību centru un skolu kalendāro plānu 2006. gadam,
- 2) uzsākt JS virsnieku apmācību JS jaunāko štāba virsnieku kursa apmācības programmā,
- 3) pilnveidot mācību programmas atbilstoši NATO prasībām aizsardzībai no radioaktīvajām, bioloģiskajām un ķīmiskajām vielām,
- 4) pilnveidot jaunāko štāba virsnieku kursu, iekļaujot tajā lekcijas par psiholoģiskajām operācijām (PSYOPS), civilmilitāro sadarbību (CIMIC) un tuvo gaisa atbalstu (CAS),
- 5) izstrādāt mācību programmu SZS vienību apmācībai par darbību ekstremālos klimatiskajos apstākļos,
- 6) pabeigt NBS apmācību standartizāciju, līdz bataljona līmenim ieskaitot,
- 7) izstrādāt Pretgaisa aizsardzības un Kājnieku bataljona taktisko doktrīnu sadarbībā ar SZS,
- 8) nodrošināt Irākas bruņoto spēku nesprāgušās munīcijas neitralizēšanas (NMN) speciālistu apmācību Latvijā,
- 9) organizēt CIMIC funkcionālo speciālistu kursu,
- 10) akreditēt NMN, valodu, sakaru, instruktoru un ūdenslidēju skolu,
- 11) uzsākt militārās zinātnes sistēmas izveidošanu,
- 12) reorganizēt JS mācību centru, izveidojot divas skolas — ūdenslidēju skolu un jūras taktikas un navigācijas skolu.

Nodrošinājuma pavēlniecība

Nodrošinājuma pavēlniecība nodrošina centralizētu NBS vienību apgādi ar materiāli tehniskajiem līdzekļiem, materiālu iegādi, uzglabāšanu, apkopi un remontu, personāla un materiāli tehnisko līdzekļu transportēšanu un NBS personāla medicīnisko aprūpi. Prioritātes kārtībā pavēlniecība nodrošina to NBS vienību apgādi, kuras piedalās starptautiskajās militārajās operācijās.

Galvenie uzdevumi 2006. gadam:

- 1) sakārtot materiāltechnisko līdzekļu (MTL) uzglabāšanu, uzskaiti un norakstīšanu,
- 2) veikt MTL iegādes NBS vienībām saskaņā ar 2006. gada centralizēto iepirkumu plānu,
- 3) sniegt atbalstu SZS Kaujas nodrošinājuma rotas izveidē, nodrošinot nepieciešamo ekipējumu un tehniku,

- 4) izveidot kaujas tehnikas uzskaites reģistru,
- 5) izveidot degvielas uzskaites un maršruta kontroles sistēmu,
- 6) izveidot un sagatavot Nacionālā atbalsta (NA) vienības,
- 7) nodrošināt NBS noliktavu savstarpējo koordinācijas sistēmu,
- 8) pabeigt automatizētās gaisakuģu iekraušanas plānošanas sistēmas iegādi.

NBS Nodrošinājuma pavēlniecības automašīnas. 2005. gada marts.

Nodrošinājuma pavēlniecība

Sakaru un informācijas sistēmas pavēlniecība

Līdz 2007. gadam atbilstoši NBS struktūras ieviešanas plānam tiks izveidota Sakaru un informācijas sistēmas pavēlniecība (SISP). SISP uzdevums ir nodrošināt NBS sakaru un informācijas sistēmas darbību, uzturēšanu un attīstību. Tai ir jāuztur NBS stacionāro un mobilo sakaru un informācijas sistēmu darbība, ieskaitot sakarus ar Latvijas vienībām, kuras piedalās starptautiskajās operācijās.

Galvenie uzdevumi 2006. gadam:

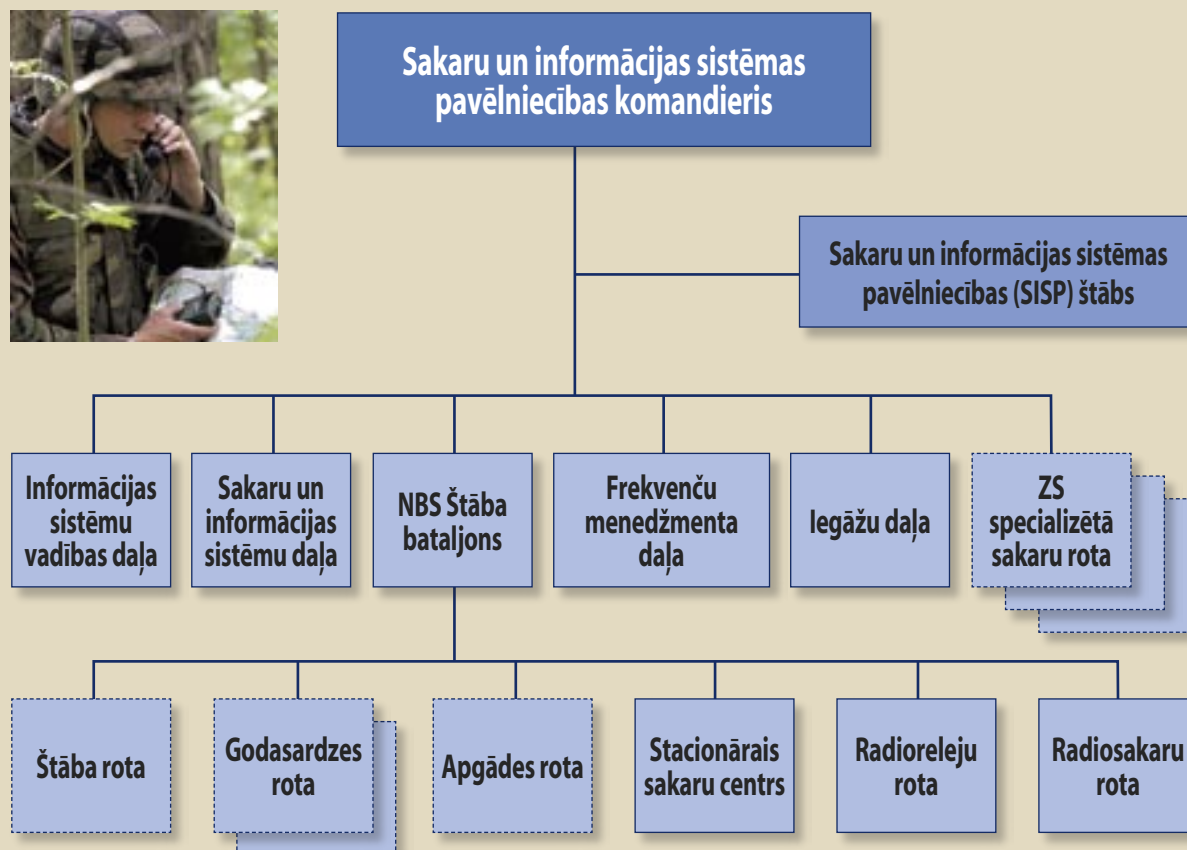
- 1) izveidot NATO drošības standartiem atbilstošu NBS datortīklu,
- 2) pabeigt *BALTCCIS* (Baltijas informācijas vadības un kontroles sistēma) ieviešanu,
- 3) modernizēt telekomunikāciju tīklu,
- 4) turpināt attīstīt drošos sakaru kanālus,

- 5) pilnveidot NATO spēkos iesaistīto vienību sakaru sistēmas savietojamību ar NATO sakaru sistēmu,
- 6) nodrošināt NBS un Iekšlietu ministrijas struktūru sakaru tīklu savietojamības iespējas.

Gaisa spēku Pretgaisa aizsardzības divīziona tehnika. 2005. gada oktobris.

Sakaru un informācijas sistēmas pavēlniecības funkcionālā shēma

Militārā policija

Militārā policija (MP) pilda militārās disciplīnas un likumības nodrošināšanas funkcijas ar izziņas iestādes un operatīvās darbības subjekta tiesībām, sagatavo Militārās policijas vienības dalībai starptautiskajās operācijās. Tā veic militāro un valsts stratēģiski svarīgo objektu apsardzi (sarakstu un apsardzes kārtību nosaka aizsardzības ministrs), pavada (eskortē) un apsargā militārā transporta kolonnas, militārās kravas, augstas valsts un ārvalstu amatpersonas. Militārā policija isteno klasificēto materiālu apmaiņu (transportēšanu un apsardzi) starp

Latvijas valsts iestādēm, NATO dalībvalstu un citu ārvalstu atbildīgajām institūcijām.

Galvenie uzdevumi 2006. gadam:

- 1) sagatavot MP nodaļu SZS bataljona kaujas grupai,
- 2) sagatavot MP Starptautisko operāciju vadu NATO Ātrās reaģēšanas spēkiem,
- 3) sagatavot MP karavīrus dalībai NATO miera uzturēšanas operācijā Kosovā un ES miera uzturēšanas operācijā Bosnijā un Hercegovinā.

Militārās policijas karavīrs. 2006. gada aprīlis.

Saeimas un Valsts prezidenta drošības dienests

Saeimas un Valsts prezidenta drošības dienests nodrošina Saeimas deputātu un Saeimas prezidija, kā arī Saeimas institūciju un objektu aizsardzību, Valsts prezidenta, viņa ģimenes locekļu, Valsts prezidenta kancelejas un Valsts prezidenta rezidences apsardzi, Valsts prezidenta un Saeimas viesu, kā arī prezidenta uzaicināto ārvalstu amatpersonu un starptautisko organizāciju pārstāvju apsardzi.

Galvenie uzdevumi 2006. gadā:

- 1) nodrošināt klasificētās informācijas aizsardzību atbilstoši NATO un ES klasificētās informācijas glabāšanas prasībām,
- 2) nodrošināt AM un NBS komandiera uzaicināto ārvalstu amatpersonu un starptautisko organizāciju pārstāvju apsardzi,
- 3) pilnveidot sadarbību starp NBS struktūrvienībām Valsts prezidenta, Saeimas priekšsēdētāja, aizsardzības ministra un NBS komandiera uzaicināto ārvalstu viesu un delegāciju drošības nodrošināšanai Latvijā,
- 4) nodrošināt improvizēto spridzināšanas ierīču neitralizēšanas spēju attīstību,
- 5) pilnveidot drošības dienesta dienesta gaitas un militārās izglītības sistēmu atbilstoši dienesta darba specifikai un izvirzītajiem uzdevumiem.

Saeimas un Valsts prezidenta drošības dienesta darbība ASV prezidenta Dž. Buša vizītes laikā. 2005. gada maijs.

NBS PERSONĀLPOLITIKA

Profesionāls personāls un efektīvi funkcionējoša personāla vadības sistēma ir viens no svarīgākajiem priekšnosacījumiem NBS sekmīgai darbībai un mērķtiecīgai attīstībai. Šī uzdevuma izpilde ir saistīta ne tikai ar normatīvo aktu kopuma sagatavošanu, kas precīzi reglamentētu gan militārā dienesta gaitu, gan personāla atlases un vērtēšanas kritērijus, bet arī sociālo garantiju un konkurētspējīga atalgojuma nodrošināšanu darba tirgū.

Starptautiskajās operācijās dienājo karavīru tuvinieku viesošānās uz Jūras spēku kuģiem. 2005. gada septembris.

Darbam NATO štābos un ES institūcijās, ka arī dalībai starptautiskajās militārajās operācijās ir jā sagatavo kvalificēti virsnieki, instruktori un kareivji. Mūsdienīgu starptautiskajā drošības situācijā izšķirošā nozīme nav skaitliski lielām bruņoto spēku struktūrām, bet gan intelektuāli un tehnoloģiski augsti attīstītām nelielām vienībām. Tāpēc Latvijas bruņoto spēku personāla vadības prioritāte ir profesionāla un kvalificēta personāla piesaistīšana dienestam NBS. Lai panāktu karavīru atalgojuma konkurētspēju valsts darba tirgū, ir ieviesta jauna karavīru atalgojuma sistēma un pastāvīgi notiek tās pilnveidošana. Saskaņā ar šo sistēmu karavīru dienesta atalgojums tiek aprēķināts, pamatojoties uz karavīra dienesta pakāpi un izdienu. Lai motivētu karavīrus dienesta pienākumu veikšanai, kas saistīti ar paaugstinātu risku karavīru veselībai, dienestu specifiskos (apgrūtinātos) apstākļos un amatam nepieciešamās izglītības iegūšanu, ir ieviestas vairākas stimulējošas piemaksas. Ieviesta arī vienota personāla atlases, karjeras plānošanas un apmācības sistēma dienestam NBS. Tā tiek izmantota, arī komplektējot vienības dalībai starptautiskajās misijās.

2005. gadā tika apstiprināta un ieviesta NBS personālsastāva vadības koncepcija. Ir izstrādāta jauna karavīru izvērtēšanas un atestācijas kārtība, kuras nolūks ir optimizēt līdzšinējo kārtību un nodrošināt objektīvu karavīru karjeras plānošanu. Tiek izstrādāta aktīvās rezerves karavīru materiālās stimulēšanas kārtība, lai nepieciešamības gadījumā iesaistītu viņus profesionālajā dienestā dalībai starptautiskajās operācijās.

Lai nodrošinātu medicīnisko un psiholoģisko atbalstu un ātrāku integrēšanos sabiedrībā, karavīriem, kas atgriezušies no starptautiskajām operācijām, tiek izstrādātas psiholoģiskās rehabilitācijas programmas, kā arī psiholoģiskā atbalsta, garīgās aprūpes un medicīniskā nodrošinājuma programmas no dienesta atvaļināto karavīru integrēšanai civilajā dzīvē.

Jāattīsta arī karavīru ģimenes locekļu sociālo garantiju sistēma. Aktivāk jāorganizē starptautiskā sadarbība karavīru un viņu ģimenes locekļu atpūtas jomā. Šādas sadarbības nepieciešamību nosaka karavīru rotācija un dalība starptautiskās misijās, kas skar arī karavīra ģimenes locekļus. Starptautiskā sadarbība šajā jomā tika uzsākta 2004. gadā, kad pirmo reizi Latvijas karavīru bērni piedalījās starptautiskajā militārpersonu bērnu nometnē Polijā ar NATO valstu Starptautisko sakaru komitejas sociālo jautājumu risināšanai (CLIMS) atbalstu. Latvija ir saņēmusi arī sadarbības partneru uzaicinājumu no Vācijas Bruņotajiem spēkiem kļūt par pilntiesīgu CLIMS dalībvalsti, kas pavērtu plašākas iespējas karavīru un viņu ģimenes locekļu sociālo jautājumu risināšanā.

2006. gadā paredzēts turpināt NBS vienību štata struktūru un personālsastāva skaita optimizāciju, nodrošināt efektīvu pāreju uz profesionālo dienestu, uzlabot un pilnveidot automātisko personālsastāva uzskaites sistēmu, kā arī nodrošināt NATO štābu un to struktūru komplektēšanu ar kvalificētu personālsastāvu.

NBS Sauszemes spēku 1. kājnieku bataljona karavīri Ādažu poligonā. 2006. gada maijs.

5. nodaļa

AIZSARDZĪBAS SISTĒMAS BUDŽETS

VALSTS AIZSARDZĪBAS BUDŽETS 2006. GADAM

Valsts aizsardzības finansēšanas likums noteic, ka 2% no IKP tiks piešķirti valsts aizsardzībai, drošībai un integrācijai NATO līdz pat 2008. gadam. Līdz ar to līdzekļu pieaugums aizsardzībai ir tieši atkarīgs no valsts IKP dinamikas.

2006. gadā valsts programmai «Valsts aizsardzība, drošība un integrācija NATO» ir atvēlēti 183,79 milj. latu jeb 2% no IKP. Salīdzinot ar 2005. gada precizēto budžetu, aizsardzības budžets ir palielinājies par 28,77 milj. latu jeb 19%. Detalizētāku ieskatu par valsts aizsardzībai plānoto līdzekļu izlietojumu

iespējams gūt 2006. gada budžeta likumā un Aizsardzības ministrijas 2006. gada budžeta paskaidrojuma rakstā.

Aizsardzības ministrijai piešķirtais finansējums 2006. gadā ir 154,72 milj. latu, jeb 84% no programmas «Valsts aizsardzība, drošība un integrācija NATO» piešķirtā finansējuma. Savukārt 29,07 milj. latu ir citu institūciju izdevumi.

Lai gūtu ieskatu aizsardzības sistēmas attīstībā 2006. gadā, tiek sniegts salīdzinošs pārskats par 2005. un 2006. gada budžeta galvenajiem rādītājiem.

1. tabula

Valsts aizsardzības izdevumu sadalījums 2005. un 2006. gadā		
	2005. gads, milj. Ls	2006. gads, milj. Ls
Aizsardzības ministrijas budžets kopā	112,09	154,72
Uzturēšanas izdevumi	94,36	117,85
<i>t. sk. atalgojumi</i>	37,82	42,50
Kapitālie izdevumi	11,23	20,20
Investīcijas	6,50	16,67
Ar aizsardzības uzdevumu izpildi saistītie citu valsts institūciju izdevumi	42,93	29,07
Ministru kabinets	0,27	0,42
Izglītības un zinātnes ministrija	0,16	0
Ārlietu ministrija	0,98	0,34
Tieslietu ministrija	0,45	0
Iekšlietu ministrija	30,84	20,19
Satversmes aizsardzības birojs	3,54	3,54
Latvijas Bankas apsardze	3,90	3,00
Satiksmes ministrija	0,74	0
Vides ministrija		0
Katastrofu medicīnas centrs	1,20	1,58
Programma «Valsts aizsardzība, drošība un integrācija NATO»		
PAVISAM KOPĀ	155,02	183,79

NBS štāba bataljona karavīri piedalās vētras seku likvidēšanas darbos Brāļu kapos. 2005. gada janvāris.

Aizsardzības ministra noteiktās vadlinijas 2006. gada valsts aizsardzības sistēmas attīstībai un budžeta plānošanai ietver nozīmīgākos uzdevumus, kas jārealizē 2006. gadā:

- pārejas pabeigšana no obligātā uz profesionālo militāro dienestu Nacionālajos bruņotajos spēkos saskaņā ar Ricības plānu pārejai uz profesionālo militāro dienestu;
- bruņoto spēku vienību sagatavošana dalībai starptautiskajās operācijās, attīstot vienību izvēršanas,

uzturēšanas un efektīvas kaujas spējas, kā arī nodrošinot savietojamību ar NATO valstu bruņotajiem spēkiem. NBS spēju, kas nepieciešamas dalībai NATO un ES Ātrās reaģēšanas spēkos (*NATO Response Force/EU Rapid reaction Force*), attīstība;

- NATO spēku attīstības mērķu (*Force Goals*) un standartizācijas līgumu (*Standartization Agreement*) ieviešana, īpašu uzmanību pievēršot vadības un kontroles sistēmas modernizēšanai, sakaru un informācijas sistēmas attīstībai, gaisa telpas novērošanai un kontrolei, nodrošinājuma un apgādes sistēmām;
- NBS infrastruktūras attīstība;
- NBS spēju attīstība, lai piedalītos avārijas un glābšanas darbos un ārkārtējo situāciju izraisīto seku likvidēšanā, kā arī likvidētu jūrā notikušo avāriju sekas un piesārņojumu ar naftas produktiem;
- atbalsta sniegšana valstīm, kuras vēlas veikt aizsardzības sistēmas reformas un izmantot NATO pieredzi, īpašu uzmanību veltot Dienvidkaukāza reģionam;
- Sakaru un informācijas sistēmas pavēlniecības darbības nodrošināšana NBS jaunajā struktūrā;
- Jaunsardzes kustības darbības attīstība un paplašināšana.

Nozīmīgāko valsts aizsardzības sistēmas attīstības uzdevumu realizācija tiek atspoguļota gadskārtējā budžetā.

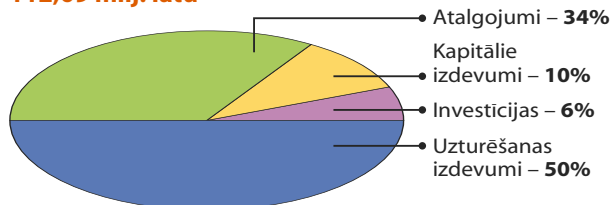
Profesionālā dienesta karavīru dzīvojamās mājas atklāšana. 2004. gada novembris.

2. tabula

2005. un 2006. gada Aizsardzības ministrijas budžeta dalījums programmās un apakšprogrammās		
Programmas (apakšprogrammas) nosaukums	2005. gada plāns ar grozījumiem, tūkst. Ls	2006. gada budžeta projekts, tūkst. Ls
Valsts aizsardzības vadība un administrācija	9 779,5	12 674,8
Centrālais aparāts	4 231,8	6 547,8
Militārpersonu pensiju fonds	1 995,1	2 101,7
Militārie atašeji un pārstāvji	2 635,9	2 873,8
Valsts aģentūra «Tēvijas Sargs»	465,1	624,9
Integrācija NATO	451,6	526,6
VMD uzskaites un iesaukšanas nodrošināšana	1 586,8	900,0
Valsts drošības aizsardzība	3 643,0	4 621,2
Valsts aģentūra «Latvijas Kara muzejs»	1 043,6	714,5
Iemaksas starptautiskajās organizācijās	1 517,5	1 892,8
Remonti un celtniecība	12 735,0	18 800,1
Aizsardzības īpašuma aģentūras vadība un administrācija	1 087,4	1 626,8
Aizsardzības ministrijas remonti un būvniecība	11 647,5	17 173,3
Dotācija Latvijas Nacionālo partizānu apvienībai	23,7	12,4
Dotācija Latvijas Nacionālo karavīru biedrībai	15,0	14,9
Dotācija Latvijas Kara invalīdu savienībai	5,0	0
Nacionālie bruņotie spēki	80 822,2	110 887,2
NBS vadība	2 771,5	3 188,1
Vispārējās vienības	1 800,0	1 808,9
Gaisa spēki	4 061,8	7 295,0
Jūras spēki	2 696,6	10 342,6
Sauszemes spēki	3 336,5	1 354,6
Nacionālā aizsardzības akadēmija	557,1	504,9
Nodrošinājuma pavēlniecība	16 912,9	29 117,0
Mācību vadības pavēlniecība	1 625,2	1 318,7
Starptautisko operāciju un Nacionālo bruņoto spēku personālsastāva centralizētais atalgojums	47 060,6	54 465,0
Zemessardze		1 492,4
Aizdevumi virsniekiem, kuri apguvuši virsnieka pamatkursu Nacionālajā aizsardzības akadēmijā	20,0	48,0
Jaunsardze	894,9	1 251,5
Ģeodēzija un kartogrāfija		2 906,4
KOPĀ	112 086,2	154 723,8

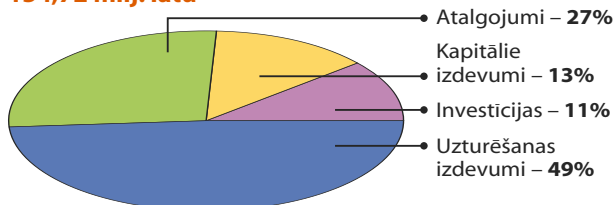
Aizsardzības ministrijas 2005. gada budžets
(sadalījumā pa izdevumu veidiem*)

112,09 milj. latu

Aizsardzības ministrijas 2006. gada budžets
(sadalījumā pa izdevumu veidiem*)

154,72 milj. latu

Lielāko 2006. gadā plānoto projektu finansējums ir paredzēts Aizsardzības ministrijas budžetā. Atspo-

guļotie projekti ir iekļauti 2. tabulā minēto apakšprogrammu kopsummās.

* Saskaņā ar FM apstiprinātajiem budžeta izdevumu ekonomiskās klasifikācijas kodiem.

Lielākie 2006. gadā plānotie projekti:

- dalība starptautiskajās operācijās (Irāka, Afganistāna, Kosova, Bosnija un Hercogovina) — 7,74 milj. latu,
- pretminu kuģu iegāde — 6,85 milj. latu,
- NBS sakaru sistēmas attīstība — 3,83 milj. latu,
- RBS-70 sistēmas turpmākā iegāde — 3,32 milj. latu,
- Lielvārdes bāzes attīstība — 2,52 milj. latu,
- sakaru sistēmas «zeme—gaiss» iegādes turpināšana — 1,2 milj. latu,
- ekipējuma iegāde inženieru vadam — 0,31 milj. latu,
- iemaksa NATO sauszemes novērošanas sistēmai — 0,30 milj. latu,
- ekipējuma iegāde Nesprāgušās municijas neitralizēšanas vadam — 0,26 milj. latu,
- Jūras spēku piestātņu un infrastruktūras attīstība Tosmarē (Liepājā) — 0,10 milj. latu,
- infrastruktūras attīstība — 17,17 milj. latu.

Jūras spēku patruļkuģis P-03 «Linga». 2005. gada maijs.

- NBS profesionālā militārā dienesta karavīru nodrošināšana ar dzīvojamo platību — 0,73 milj. latu,
- iemaksa NATO militārajā budžetā — 0,69 milj. latu,
- Gaisa telpas novērošanas un kontroles sistēmas (BALTNET) izveidošana — 0,49 milj. latu,
- ekipējuma iegāde aizsardzībai pret masu iznīcināšanas ieročiem — 0,33 milj. latu,

FINANŠU LĪDZEKĻU IZLIETOJUMA KONTROLE

Aizsardzības ministrija konsekventi raugās, lai notiku rūpīga aizsardzības sistēmai piešķirtā budžeta izlietojuma kontrole. Ir izveidoti vairāki mehānismi, kuru mērķis ir regulāri kontrolēt, kā un cik efektīvi tiek pārvaldīti tai piešķirtie finanšu resursi.

Finanšu resursu pārskata process ļauj iegūt informāciju par konkrētā uzdevuma izpildi katrā līmenī. Aizsardzības ministrija sadarbībā ar NBS pastāvīgi pilnveido kontroles sistēmu. Ne retāk kā reizi mēnesī tiek organizētas sanāksmes par budžeta izlietojumu, kurās piedalās gan struktūrvienību vadība, gan finanšu speciālisti. Šajās sanāksmēs tiek izvērtēti visu iesaistīto struktūrvienību viedokļi un pieņemti lēmumi konkrētās problēmas atrisināšanai. Nepieciešamības gadījumā sanāksmes tiek rīkotas biežāk. Tas ļauj laikus risināt iespējamās problēmas, balstoties uz finanšu līdzekļu atlikuma prognozēm. Papildus notiek kontrole ar Finanšu ministrijas izstrādātajām pārskatu sistēmām.

Gaisa spēku helikopteri Mi-17 Gaisa spēku bāzē Lielvārdē. 2006. gada maijs.

6. nodaļa

INFRASTRUKTŪRA, BRUŅOJUMS UN EKIPĒJUMS

Aizsardzības ministrija valsts militārajā jomā isteno standartizācijas politiku, kuras mērķis ir veicināt Latvijas NBS un NATO spēku savstarpējo sadarbību militārajā un civilajā jomā, kā arī nodrošināt NBS savietojamību (savienojamību, savstarpējo aizstājamību vai koplietojamību) ar NATO spēkiem un struktūru. Tas notiek, organizējot NATO standartu vai to noteiktu kritēriju (līdzīgu vai vienādu prasību pieņemšana militārajam ekipējumam, municijai, militārajām iegādēm un krājumiem, operācijām, apgādei un administratīvajām procedūrām) ieviešanu un reģistrēšanu.

Lai pastiprinātu iepirkumu procesa kontroli un nodrošinātu šā procesa caurskatāmību un efektivitāti, 2004. gada decembrī Aizsardzības ministrijā attiecībā uz valsts iepirkumiem ieviests neatkarīgas kontroles mehānisms; noteiktas atbildīgās personas neatkarīgu ekspertīžu organizēšanai Aizsardzības ministrijas, NBS un Aizsardzības ministrijas padotībā esošo iestāžu plānotājiem iepirkumiem, kuras pirms valsts iepirkuma procedūras uzsākšanas veic minēto iestāžu iesniegto tehnisko specifikāciju un darba uzdevumu, kā arī tirgus izpētes dokumentu par plānotā iepirkuma priekšmetu un paredzamās līgumcenas izvērtēšanu.

ZS 17. pretgaisa aizsardzības bataljona zemessargi mācībās Ādažu poligonā. 2005. gada aprīlis.

Jaunuzceltā NBS Apvienotā štāba vestibils.
2006. gada jūnijs.

Infrastruktūras attīstības un uzturēšanas funkcijas kopš 2003. gada jūlija ir deleģētas Aizsardzības ministrijas pārraudzībā esošajai Aizsardzības īpašumu valsts aģentūrai, kuras tiešā pārraudzībā ir Aizsardzības ministrijai piederošās infrastruktūras attīstība un uzturēšana. Lielākie būvniecības projekti ir: Nacionālā operatīvās vadības centra izbūve Rīgā; tilta pār Gauju Ādažos autoceļā Ādaži—Kadaga un pievedceļu būvniecība; Nacionālās aizsardzības akadēmijas mācību korpusa renovācija. To kopējās izmaksas ir 10,2 miljoni latu.

2005. gadā lielākie infrastruktūras attīstības projekti bija: NBS instruktoru skolas administratīvās ēkas iekštelpu renovācija; Aizsardzības ministrijas remontdarbi; Alūksnes Mobilo strēlnieku bataljona sporta kompleksa izbūves un NBS sporta kluba baseina ēkas rekonstrukcijas tehnisko projektu izstrāde.

2006. gadā plānots uzsākt ūdenslidēju treniņu tilpnes, peldbaseinu kompleksa un stadiona izbūves projektēšanas darbus Liepājā, kā arī plānots pabeigt administratīvās ēkas rekonstrukciju Rīgā, Grostonas ielā.

2005. gadā aizsākās aktīvs darbs pie diviem iespējamiem investīciju projektiem, par kuriem NATO ir izrādījusi interesi. Tie ir Lielvārdes lidlauks un Liepājas militārā osta. 2005. gadā nepieciešamā informācija par abiem objektiem tika iesniegta NATO, un tajā ietverti minēto objektu tehniskā stāvokļa apraksti un paredzami infrastruktūras attīstības projekti. Lai sasniegtu NATO atbilstošas spējas, Lielvārdes militārā lidlauka attīstībai ir nepieciešami aptuveni 45 miljoni eiro, Liepājas ostai — 3,4 miljoni eiro.

2005. gada augustā tika parakstīts līgums par piecu Nīderlandes Jūras spēku kara minū meklētāju kuģu iegādi. Karakuģu iegāde paplašinās Latvijas Jūras spēku iespējas piedalīties starptautiskajās minū meklēšanas mācībās un operācijās Baltijas jūrā, tai skaitā BALTRON eskadrā. Nīderlandes ALKMAAR klases minū meklētāju galvenais uzdevums ir minū meklēšana un neitralizēšana, taču kuģi var veikt arī citus uzdevumus — piedalīties NATO ātrās reaģēšanas vienību sastāvā, meklēšanas un glābšanas operācijās un nepieciešamības gadījumā arī patrulēšanā. Paredzēts, ka trīs no kuģiem rotācijas kārtībā darbosies NATO Ātrās reaģēšanas spēku sastāvā, bet pārējie tiks izmantoti nacionālajām vajadzībām. Pastāv iespēja kuģus izmantot arī Eiropas Savienības operācijās. Karakuģu iegāde notiks no 2006. līdz 2012. gadam un izmaksās 57 miljonus eiro (40,06 miljonus latu).

Latvijas NBS vienības tiek iesaistītas dažādās militārās operācijās — gan miera uzturēšanas operācijās, gan augstas intensitātes konfliktos aktīvas karadarbības posmā. Lai mūsdienu kaujas apstākļos NBS karavīri varētu izpildīt savus uzdevumus, viņiem jābūt apbruņotiem ar moderniem strēlnieku standartieročiem. Šiem ieročiem jābūt apgādātiem ar tādu papildaprīkojumu, kas nodrošina iespēju jebkurā diennakts laikā, jebkuros klimatiskajos, laika un redzamības apstākļos distancē līdz 1500 m efektīvi iedarboties uz pretinieku, visa veida transportlīdzekļiem, viegli bruņoto tehniku un fortifikācijas būvēm.

Lai pēc iespējas efektīvāk nodrošinātu savietojamību ar NATO bruņotajiem spēkiem un atvieglotu ieroču uzturēšanu un remontu, Latvijas bruņotajiem spēkiem piedaloties starptautiskajās operācijās, ir pieņemts lēmums par NATO valstu bruņojumā

esošo strēlnieku ieroču iegādi. 2005. gada jūlijā strēlnieku standartieroču modeļus apstiprināja Ministru kabinets. Tas ļaus izveidot modernu un mūsdienu kaujas apstākļiem atbilstošu NBS strēlnieku standartieroču sistēmu un izpildīt NATO spēku attīstības plānus. Strēlnieku standartieroču iepirkumam 2005. gada NBS budžetā atvēlēti 445 085 lati, 2006. un 2007. gadā kopā tiek plānoti 1 888 857 lati.

NATO valstu pieredze operācijās bijušajā Dienvidslāvijā, Afganistānā un Irākā liecina, ka draudu limenis miera uzturēšanas operācijās ir būtiski pieaudzis. Vieglo kājnieku vienības, kas pirms 10—20 gadiem bija vispiemērotākās miera uzturēšanas operāciju veikšanai, tagad tiek aizstātas ar mehanizētajām un motorizētajām vienībām. Viegļie kājnieki šobrīd piedalās tikai speciālās operācijās, kā arī kaujās šķēršļotā apvidū un apdzīvotās vietās, taču arī tad viņiem nepieciešams mehanizēto un tanku vienību atbalsts. Līdzšinējā NBS Sauszemes spēku vienību modernizācija galvenokārt balstījās uz epizodiskām iespējām iepirkt nelielas bruņojuma partijas vai saņemt materiāltehniskos līdzekļus kā dāvinājumu no sadarbības partneriem. Kvalitatīva Sauszemes spēku vienību pārābruņošana ir veicama tikai kompleksā mehanizācijas projektā, organizējot mūsdienīgas bruņutehnikas iepirkšanu.

Šobrīd NBS rīcībā ierobežotā skaitā ir dažādas valstis ražoti individuālo aizsarglīdzekļu modeļi, kas nav ietverti vienotā sistēmā un bieži vien nav savstarpēji savietojami. Lielākā šo līdzekļu daļa ir morāli un fiziski novecojusi, nesniedz NBS karavīriem nepieciešamo aizsardzību un neatbilst mūsdienu karadarbības prasībām. Līdzīga situācija ir ar uzkašēm. Tāpēc aktuāls ir jautājums par NBS karavīru apgādi ar vienotiem, paaugstinātu aizsardzību sniežošiem individuālajiem aizsardzības līdzekļiem. Aizsardzības ministrija ir sākusi Nacionālo bruņoto spēku karavīru standarta aizsarglīdzekļu koncepcijas izstrādāšanu un noteikto aizsarglīdzekļu ieviešanu, lai nodrošinātu jaunu, modernu, mūsdienu kaujas apstākļiem un NATO standartiem atbilstošu karavīru standarta aizsarglīdzekļu iegādi un iekļaušanu apbruņojumā.

Pieaugot NBS līdzdalībai starptautiskajās operācijās, aizvien aktuālāks kļūst jautājums par uzkabes veidiem un formas tērpa vizuālo tēlu, kā arī Latvijas karavīru identifikāciju. Lai mūsu valsts karavīru pieriba Latvijas bruņotajiem spēkiem būtu vieglāk identificējama, 2005. gadā sāka jauna Nacionālo bruņoto spēku lauka formas tērpa modeļa un auduma maskēšanas raksta izstrāde.

Sauszemes spēku 1. kājnieku bataljona karavīrs.
2005. gada oktobris.

7. nodaļa

VIDES AIZSARDZĪBA

Vairāku gadu garumā Latvijas bruņotie spēki ir aktīvi iesaistījušies vides aizsardzības jautājumu risināšanā. Viens no pirmajiem dokumentiem, kas deklarēja aizsardzības sektora vēlmi un nodomus sniegt ieguldījumu vides aizsardzības jautājumu risināšanā, bija 1999. gadā izstrādātā un apstiprinātā Aizsardzības ministrijas un Latvijas Nacionālo bruņoto spēku vides aizsardzības stratēģija un rīcības plāns šīs stratēģijas mērķu un noteikto uzdevumu īstenošanai. Latvijai kļūstot par NATO un Eiropas Savienības dalībvalsti, bija nepieciešamība pārskatīt un atjaunot iepriekšējo vides aizsardzības stratēģiju un izvirzīt

jaunus mērķus un uzdevumus aizsardzības sektoram. Tāpēc tika izstrādāta un 2005. gadā apstiprināta jaunā vides aizsardzības stratēģija 2005.—2009. gadam.

Joprojām viens no svarīgākajiem NBS uzdevumiem vides aizsardzības jomā ir padomju armijas izraisītā piesārņojuma likvidešana savā pārvaldībā esošajās teritorijās un jūrā. Katru gadu NBS personāls iznīcina aptuveni 4000 liela kalibra municijas vienību. Latvijas Jūras spēki gan patstāvīgi, gan Baltijas valstu jūras eskadras (*BALTRON*) sastāvā gadā atrod un iznīcina vai arī nodod iznīcināšanai aptuveni 80 nesprāgušus sprādzienbīstamus priekšmetus. Jūras spēki piedalās arī starptautiskās pretminu operācijās, piemēram, «*Open Spirit*» un *MCOPLAT*. Šīs operācijas katru gadu notiek Latvijas, Lietuvas vai Igaunijas teritoriālajos ūdeņos.

Kopš 2001. gada viens no Jūras spēku uzdevumiem ir naftas piesārņojuma novēršana jūrā. Lai sniegtu nepieciešamās zināšanas un informāciju par jūras vides aizsardzības jautājumiem, kopš 2002. gada Jūras spēku pārstāvjiem tiek organizēti speciāli apmācību semināri. 2005. gadā tika organizēts otrs starptautiskais jūras vides aizsardzības seminārs, kurā piedalījās pārstāvji no Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, Gruzijas un Horvātijas jūras spēkiem, lektori no Latvijas, Norvēģijas, Beļģijas, Nīderlandes, Lielbritānijas un ASV. Latvijas Jūras spēku darbu vides aizsardzības jomā ļoti atzinīgi novērtējusi arī NATO. Latvijas pārstāvji ir aktīvi NATO 12. speciālās jūras vides aizsardzības darba grupas dalībnieki. 2006. gada jūlijā Latvijā paredzēts 3. starptautiskais seminārs, kas būs veltīts jūras vides aizsardzības jautājumiem bruņotajos spēkos.

ZS 54. inženiertehniskā bataljona Nesprāgušās municijas neitralizēšanas rotas karavīrs identificē Otrā pasaules kara municiju Zvārdes poligonā. 2005. gada jūlijs.

Pa kreisi: ZS 54. inženiertehniskā bataljona Nesprāgušās municijas neitralizēšanas rotas karavīru mācības Ādažu poligonā. 2005. gada aprīlis. Pa labi: ar zvejas tīklu no Rīgas līča izceltā Otrā pasaules kara enkurmīna. 2006. gada maijs.

Liela uzmanība tiek veltīta bruņoto spēku sadarbības veicināšanai ar valsts vides aizsardzības struktūrām un vietējām pašvaldībām. Līgums par sadarbību starp Aizsardzības ministriju un Vides ministriju vides aizsardzības jomā dod iespēju veidot konstruktīvu un lietīšku dialogu starp abām institūcijām. Bruņoto spēku pārstāvji vairākus gadus aktīvi piedalās Vides valsts inspekcijas rīkotajā savvaļas lašu nārsta aizsardzības akcijā. Jūras spēki sniedz atbalstu Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūrai Baltijas jūras ekoloģiskā monitoringa veikšanā.

Vides aizsardzības jautājumi tiek pakāpeniski integrēti militāro teritoriju apsaimniekošanā. Īpaši svarīgi tas ir gadījumos, kad kādā no militārajiem poligoniem atrodas Eiropas Savienības nozīmes aizsargājama dabas teritorija, piemēram, lielākajā NBS bāzē Ādažos. Tur tiek sevišķi rūpīgi sekots, lai militārās mācības notiktu saskaņā ar noteiktajām vides aizsardzības prasībām. Ādažu bāzei ir izstrādāts vides aizsardzības plāns un šaušanas izraisītā trokšņa iespējamās izplatības karte.

Atbilstoši 2002. gadā izstrādātajai piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu apzināšanas un reģistrācijas programmai notiek piesārņoto militāro teritoriju apzināšana, piesārņojuma izpēte un atveseļošanas pasākumu izstrāde. Ir savākts un izvests liels daudzums bīstamo ķīmisko atkritumu, kas bija saglabājušies no padomju armijas laikiem, pakāpeniski tiek demontētas vecās degvielas mucas, savukārt degvielas uzpildes stacijas tiek aprīkotas ar piesārņojuma monitoringam nepieciešamajiem urbumiem.

Lai sakārtotu un izveidotu optimālu un ekonomiski pamatotu, kā arī Latvijas un Eiropas Savienības normatīvo aktu un NATO reglamentējošo dokumentu prasībām atbilstošu atkritumu apsaimniekošanas sistēmu, 2005. gadā apstiprināta Nacionālo bruņoto spēku atkritumu apsaimniekošanas stratēģija 2005.—2009. gadam. Īstenojot minēto stratēģiju un balstoties uz Dānijas kolēģu pozitīvo pieredzi, 2005. gadā sāka šķīrto atkritumu savākšanas laukuma izveide NBS Nodrošinājuma pavēlniecības 3. reģionālā nodrošinājuma centra (Ādažos) teritorijā.

Kopš 2001. gada vides virsniekiem tiek regulāri organizēti semināri, kuros iespējams iegūt papildu zināšanas par vides aizsardzības jautājumiem un informāciju par aktualitātēm šajā jomā. Lai sniegtu vispārēju priekšstatu par vides aizsardzības pamatprincipiem un nostādnēm, kas būtu ievērojamas un realizējamas militārajā sektorā, 2003. gadā tika izstrādāta vides aizsardzības rokasgrāmata Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem. Līdz ar iestāšanos Eiropas Savienībā un NATO ir pieaudzis uz militāro sektoru attiecināmo vides aizsardzības normatīvo aktu un tajos noteikto prasību apjoms. Tāpēc 2006. gadā plānots papildināt un atkārtoti izdot 2003. gadā kļajā nākušo vides aizsardzības rokasgrāmata. 2006. gadā plānots iztulkot un izdot rokasgrāmata «Vides aspekti iegādes procesā» («*Environmental Considerations in the Acquisition Process*»), kā arī bukletus latviešu un angļu valodā par dabas aizsardzības pasākumiem Ādažu poligonā.

8. nodaļa

SAIKNE AR SABIEDRĪBU

Aizsardzības ministrijas sabiedrisko attiecību īstenošanā nozīmīgi ir veidot konstruktīvu dialogu ar sabiedrību, iesaistot to valsts aizsardzības jautājumu risināšanā, lai tādējādi veicinātu sabiedrības līdzdalību valsts aizsardzības jomā.

Straujās izmaiņas informācijas apjoma, ātruma un saturs ziņā vistiešāk ietekmē arī aizsardzības sistēmu. Tāpēc ir būtiski, lai Latvijas informācijas telpā aizsardzības sistēmas sniegtā informācija būtu plaši pieejama un aktuāla.

Viens no aizsardzības sistēmas sabiedrisko attiecību veidošanas pamatprincipiem ir sniegt patiesu, savlaicīgu, vispusīgu un sabiedrību interesējošu informāciju par aktualitātēm sistēmas darbībā.

Informācija par ministrijas darbību un pieņemtajiem lēmumiem sabiedrībai tiek sniegta, izmantojot dažādas komunikācijas un sabiedrisko attiecību metodes un informācijas kanālus — presi, publicistiku, radio, televīziju, internetu, informatīvos materiālus, seminārus un konferences, nevalstisko organizāciju un interešu grupu iesaistišanu u. c.

Aizsardzības ministrija pastāvīgi sadarbojas ar centrālajiem un reģionālajiem plašsaziņas līdzekļiem, nodrošinot tos ar savlaicīgu informāciju par Aizsardzības ministrijas un NBS aktualitātēm. Par tradīciju kļuvušas žurnālistu dienas NBS, kas katru gadu notiek NBS vienībās. To mērķis ir iepazīstināt žurnālistus ar karavīru ikdienu un pārrunāt būtiskus valsts aizsardzības jautājumus. Aizsardzības ministrija veic regulāru plašsaziņas līdzekļu monitoringu. Tas ļauj noskaidrot tendences plašsaziņas līdzekļu darbībā — tematiku un atspoguļojuma raksturu,

konstatēt, vai informācija par aplūkoto jautājumu ir pietiekama un objektīva.

Sabiedriskās domas noskaidrošanai par aizsardzības sistēmu kopumā, kā arī par atsevišķiem jautājumiem tiek veikti regulāri sabiedriskās domas pētījumi. Sabiedriskās domas rezultātus izmanto, gatavojot Aizsardzības ministrijas komunikāciju vadlīnijas un nosakot turpmāko komunikācijas stratēģiju — turpmākā dialoga virzību ar sabiedrību.

Mūsdienu informācijas telpas pārsātinātība ir aktualizējusi jautājumu par Latvijas aizsardzības sistēmas atpazīstamību. Viens no veidiem, kā to nodrošināt, ir aizsardzības sistēmas vienota korporatīvā komunikācija. Šajā sakarā notiek konsultācijas ar ārvalstu kolēģiem, tiek analizēti citu valstu aizsardzības

NBS Rekrutēšanas un atlases centra karavīrs iepazīstina jauniešus ar militāro ekipējumu. 2005. gada marts.

Žurnālistu diena Nacionālo bruņoto spēku bāzē Ādažos. 2005. gada augusts.

sistēmu korporatīvās identitātes paraugi. 2006. gadā plānots izstrādāt Latvijas aizsardzības sistēmas korporatīvo dizainu un sākt tā standartu ieviešanu. Dalība kolektīvās aizsardzības sistēmā Latvijai nozīmē sākumu kvalitatīvi jaunai bruņoto spēku attīstībai. Tāpēc ir ļoti būtiski, lai aizsardzības sistēmai atvēlētie līdzekļi tiktu izlietoti efektīvi un plānos paredzētajiem mērķiem. Nodrošinot atklātu pieeju informācijai par aizsardzības sistēmas budžetu, tiek palielināta sabiedrības informētība un līdz ar to veicināta tās uzticēšanās aizsardzības sistēmai kopumā. Ar ikgadējo budžeta skaidrojumu var iepazīties ministrijas mājaslapā. Iepriekšējā gada budžeta līdzekļu izlietojums tiek atspoguļots ministrijas gada publikajā pārskatā, kā arī publicēts laikrakstā «Latvijas Vēstnesis». 2006. gada budžets, savukārt, atspoguļots aizsardzības ministra ziņojumā Saeimai jeb Baltajā grāmatā.

Saskaņā ar NBS pāreju uz profesionālo militāro dienestu bruņotie spēki ir jānodrošina ar nepieciešamo skaitu karavīru. Ir sagatavots Aizsardzības ministrijas sabiedrības informēšanas stratēģijas

plāns par profesionālo militāro dienestu. Tajā noteikti uzdevumi sabiedrības informēšanai par profesionālā militārā dienesta un karjeras iespējām NBS. Stratēģijas mērķis ir ieinteresēt potenciālos profesionālā militārā dienesta karavīrus dienēt NBS un nodrošināt konkurenci, kas ir priekšnosacījums labāko kandidātu izvēlei.

Ar Aizsardzības ministrijas un NBS aktualitātēm latviešu un angļu valodā iepazīstina ministrijas mājaslapa (www.mod.gov.lv). Mājaslapa tiek regulāri papildināta ar aktuālāko informāciju par ministrijas amatpersonu un NBS vadības ārvalstu vizītēm, ārvalstu amatpersonu vizītēm Latvijā, starptautiskajām misijām, kurās piedalās Latvijas bruņoto spēku karavīri, un citām aktualitātēm. Ar mājaslapas starpniecību iedzīvotājiem ir nodrošināta iespēja Aizsardzības ministrijas un NBS pārstāvjiem elektroniski nosūtīt vēstuli un saņemt atbildi uz jautājumiem.

2004. gada decembri tika atklāts ministrijas *IntraNET* portāls, kas izveidots, lai sniegtu Aizsardzības ministrijas un NBS personālam aktuālu un darbam

nepieciešamu informāciju, tādējādi uzlabojot iekšējās komunikācijas procesu.

Valsts aģentūra «Tēvijas sargs», kas ir ministrijas padotības iestāde, katru mēnesi izdod militāro žurnālu «Tēvijas Sargs». Divas reizes mēnesī aģentūra sadarbībā ar TV radošo apvienību «Labvakar» veido raidījumu «Laiks vīriem?». Aģentūras gatavotie ikmēneša videoapskati par svarīgākajiem notikumiem aizsardzības sistēmā tiek izplatīti NBS vienībās un skolās, kurās apgūst valsts aizsardzības mācību. Vairākus gadus norit sadarbība ar četrām reģionālajām TV kompānijām — Kuldīgas TV, Liepājas TV «Dzintare», Rēzeknes TV un Valmieras TV.

Informatīvie materiāli ir viens no līdzekļiem sabiedrības informēšanai un izglītošanai par aktuāliem valsts aizsardzības un starptautiskās drošības jautājumiem un procesiem. Informatīvās lapas, brošūras, bukleti, pārskati un grāmatas domāti gan Latvijas, gan ārvalstu auditorijām un tiek izdoti latviešu, angļu un krievu valodā. Kopš 1999. gada regulāri tiek izdota Baltā grāmata par valsts aizsardzības politiku un NBS attīstību kārtējā gadā. Tajā sniegta informācija par aizsardzības attīstības mērķiem un nozīmīgākajiem uzdevumiem, to izpildes plāniem un paveikto.

Svarīga ir sabiedrības zināšanu palielināšana par jautājumiem, kas saistīti ar drošības politiku un NATO. Veicinot sabiedrības interesi par starptautisko drošības politiku, transatlantiskajām attiecībām un NATO lomu starptautiskajā miera nodrošināšanā, tiek veidota uz zināšanām balstīta un atbildīga Eiropas sabiedrība. Šā mērķa sasniegšanā Aizsardzības ministrija sadarbojas ar nevalstiskām un sabiedriskām organizācijām, kuru uzdevums ir sabiedrības informēšana par NATO.

Kopā ar Latvijas Transatlantisko organizāciju un Latvijas Transatlantisko jaunatnes klubu katru gadu

Interesenti iepazīstas ar NBS rīcībā esošajiem strēlnieku ieročiem NBS dienā Rīgā. 2005. gada septembris.

NBS Speciālo uzdevumu vienības tehniskā aprīkojuma demonstrācija NBS dienā Rīgā. 2005. gada septembris.

tiek īstenoti dažādi projekti — starptautiskas konferences, semināri, vasaras nometnes un konkursi jauniešiem par Latvijas un starptautiskajiem drošības politikas jautājumiem, par NATO un Latvijas bruņotajiem spēkiem. Veiksmīga sadarbība vairāku gadu garumā Aizsardzības ministrijai ir ar Latvijas Ārpolitikas institūtu, atbalstot institūta pētniecisko darbu, un ar Latvijas institūtu.

Aizsardzības ministrija sadarbojas ar vairākām nevalstiskajām organizācijām, kuru pārziņā ir Latvijas karavīru piemiņas un vēsturisko vērtību saglabāšana, — ar Latviešu virsnieku apvienību, Latvijas Rezerves virsnieku asociāciju, Latvijas Nacionālo partizānu apvienību un Latvijas Nacionālo karavīru biedrību.

